

025.625

ค 821 ค

๙.๖

ความต้องการสารนิเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดแพร่

ปริญญานิพนธ์

ของ

อุทัย วรรณกุล

๔ พ.ค. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

178192

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

ม. นน.

ประธาน

สมชาย ใจดี

กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

ม. นน.

ประธาน

สมชาย ใจดี

กรรมการ

(๒๗๖๕๖)

กรรมการ

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับคำแนะนำ และช่วยแก้ไขจากผู้ช่วยศาสตราจารย์
วิชัย ทับเที่ยง อาจารย์ผกายวรรณ เจียมเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์
และ ดร.ลมูล รัตตากร กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ จนสำเร็จเรียบร้อย

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูง และขอขอบคุณคณาจารย์ นักเรียน โรงเรียนในกลุ่ม
โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดแพร่ ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ คุณอรพรรณ วรรณกุล ตลอดจนเพื่อนๆ น้องๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือและ
เป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

อุทัย วรรณกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	8
2 ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดการศึกษาความต้องการ	9
ความต้องการ ขั้นพื้นฐานของการเรียน	13
ความสำคัญของสารนิเทศ	15
การเรียนรู้ด้วยตนเอง	16
งานวิจัยในประเทศ และต่างประเทศ	19
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	24
การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
การจัดกระทำข้อมูล	30
การเลือกสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32

บท	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	50
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	58
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	59
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	61
ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก	73

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แยกตามสถานที่ตั้งโรงเรียน เพศ แผนการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	26
2	เปรียบเทียบความต้องการด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และ ด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดีระหว่างในเมืองกับนอกเมือง	37
3	เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และ ด้านความเป็นพลเมืองดีเมื่อจำแนกตามองค์ประกอบที่ศึกษาระหว่างสถานที่เรียนต่างกัน	38
4	เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดีระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง	39
5	เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดีเมื่อจำแนกตามองค์ประกอบที่ศึกษาระหว่างเพศชายและเพศหญิง	40
6	เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดีระหว่างนักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน	41
7	เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ ระหว่างแผนการเรียนที่ต่างกันเป็นรายคู่	42
8	เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเอง ระหว่างนักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน	43
9	เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเอง ระหว่างนักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกันเป็นรายคู่	44

10	เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องใน การประกอบอาชีพระหว่างนักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน	45
11	เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องใน การประกอบอาชีพระหว่างนักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกันเป็นรายกลุ่ม	46
12	เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ระหว่าง นักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน	47
13	เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ระหว่าง นักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกันเป็นรายกลุ่ม	48
14	เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	49
15	เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ระหว่างนักเรียนที่มีผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	49
16	เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้อง ในการประกอบอาชีพ ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่าง กัน	50
17	เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ระหว่าง นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	50
18	แรงจูงใจที่นักเรียนต้องการสารนิเทศ	51
19	ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการกับการได้รับสารนิเทศ	52
20	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการได้รับสารนิเทศ	52
21	ประโยชน์ของสารนิเทศที่นักเรียนได้รับ.....	53
22	ประเภทของสารนิเทศที่นักเรียนต้องการ	54
23	รูปแบบของการได้รับสารนิเทศ	54
24	แหล่งค้นคว้าสารนิเทศเพิ่มเติม.....	55
25	การให้ความช่วยเหลือแนะนำสารนิเทศ	56
26	ความคาดหวังที่จะได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสารนิเทศ	57

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคมมนุษย์ ย่อมมีผลกระทบถึงการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นด้านครอบครัว ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ดังนั้นมนุษย์จึงจำเป็นต้องมีวิธีการปรับตัว เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข วิธีหนึ่งคือ การรู้จักนำข่าวสาร ความรู้ หรือที่เรียกว่า สารสนเทศ มาเป็นข้อมูลในการพิจารณาและสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

อย่างไรก็ดี โอกาสที่จะได้รับสารสนเทศของมนุษย์นั้น มีไม่เท่ากัน ซึ่งอาจจะเป็นด้วยปัจจัยแวดล้อมหลายประการ เช่น สภาพสังคม สิ่งแวดล้อม และโอกาสของแต่ละบุคคล (ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ 2527 : 40 - 41) รวมทั้งความยากลำบากในการเลือกสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ เพื่อนำมาใช้ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ ตามสภาวะสังคมปัจจุบัน ที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ทุกคนจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ให้ทันสมัยทันกับการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ และการเปลี่ยนแปลงของโลก จากสื่อต่างๆ หรือแหล่งความรู้ทั่วไป เมื่อบุคคลมีความต้องการในลักษณะดังกล่าว หากได้รับการตอบสนองตามที่ต้องการ ก็จะทำให้บุคคลนั้นมีความสุขในชีวิต แต่ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองอย่างทันท่วงที หรือได้รับไม่เพียงพอ ก็ย่อมจะทำให้เกิดปัญหา ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจขึ้นได้ (ประพนธ์ กนิษนาคะ 2527 : 61 - 64) โดยเฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งอยู่ในวัยที่มีความเชื่อมั่น มีความศรัทธาในสิ่งที่ยึดมั่น มีความผูกพัน ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้อื่น และจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ (ขวัญเรือน อาชีวิบูลโยบล 2527 : 67 68) ดังนั้นการศึกษาดังความต้องการสารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นับว่ามีความสำคัญ เพราะเป็นพื้นฐานสำหรับหาความรู้เพิ่มเติมและการศึกษาต่อในระดับสูงตามหลักการของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ข้อ 3 ที่กล่าวว่า "เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนใฝ่ใจแสวงหาความรู้ ความจริง เพื่อให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญา ความสำนึก และความซาบซึ้งในคุณค่าของธรรมชาติ ศิลปะ วัฒนธรรม และงานสร้างสรรค์ ของมนุษย์"

(กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 8)

ความสัมพันธ์ระหว่างสารนิเทศกับการจัดการเรียนการสอน

ปัจจุบันพัฒนาการทางการศึกษาและเทคโนโลยี มีผลต่อระบบการเรียนการสอน มีความต้องการใช้สื่อการศึกษาประเภทต่าง ๆ มากขึ้น ความเชื่อเดิมที่ว่า ห้องสมุด คือศูนย์กลางความรู้ที่เน้นเรื่องการใช้และการอ่านหนังสือเป็นส่วนใหญ่ ค่อย ๆ เปลี่ยนไป เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เกิดขึ้นเนื่องจากพัฒนาการของเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามามีบทบาท เป็นแหล่งของความรู้มากขึ้น ทำให้มีแหล่งค้นคว้าทั้งที่เป็นเอกสาร สิ่งพิมพ์ วัสดุย่อส่วน วัสดุโสตทัศนศึกษาต่าง ๆ ที่ช่วยให้ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าขยายออกไปอย่างกว้างขวาง และเสริมสร้างจินตนาการความรอบรู้ให้แก่ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจในเรื่องที่ค้นคว้าได้ชัดเจน ลึกซึ้ง รวดเร็วยิ่งขึ้น (พรรณนิยา กลียาณมิตร และคณะ 2525 : 8)

นอกจากนั้น ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจ สังคม ยังมีผลกระทบในเชิงข้อมูล หลักวิชา และความคิด จึงเป็นเครื่องกระตุ้นให้ครู อาจารย์ ต้องแสวงหาความรู้อย่างฉับไวเพื่อความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง และทันสมัยอยู่เสมอ สามารถตอบคำถามของนักเรียนที่สนใจอยากรู้ อยากเห็นตามปกติได้ ดังนั้นครูจะสอนนักเรียนอย่างที่เคยได้รับความรู้มาเมื่อ 20 - 30 ปี ก่อนนั้นไม่ได้แล้ว เพราะวิทยาการเปลี่ยนแปลงไปมาก และนักเรียนสมัยนี้ช่างซักช่างถามข้อมูลต่าง ๆ (เอกวิทย์ ณ ถลาง 2526 : 8) แม้กระทั่งการนำเสนอสารนิเทศที่สังคมผลิตขึ้นมา ควรคำนึงถึงประโยชน์ว่า มีคุณค่ามากน้อยเพียงไร หรือจะชักจูงชักชวนอิทธิพลด้านลบที่สารนิเทศเหล่านั้นมีต่อทัศนคติ พฤติกรรมของนักเรียนได้หรือไม่ ฉะนั้นหน้าที่ของครู จึงเป็นการช่วยพัฒนาวิจารณญาณของนักเรียน เพื่อให้สามารถเลือกและแยกประเภทข่าวสาร ที่กระจายเผยแพร่โดยสื่อมวลชน (ยูเนสโก 2526 : 16) นักการศึกษาจึงให้ความสำคัญต่อระบบโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แต่การจัดระบบการเรียนการสอนจะสมบูรณ์แบบอย่างไร ควรพิจารณาจากนักเรียนซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่จบจากสถาบันแล้ว ไปใช้ชีวิตจริง ๆ ในสังคมจริง ๆ เพื่อประกอบอาชีพและดำรงชีวิตต่อไปจนกว่าจะจบสิ้น เพราะผลของการศึกษาจะดีเพียงไรย่อมมาจากขบวนการต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน (ขวัญเรือน อาชีวบูลโยบล 2527 : 67 - 68) เมื่อเป็นเช่นนี้ บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาแต่ละระดับ จึงพยายาม

สร้างความเชื่อถือ ในด้านคุณภาพการให้การศึกษา ได้รับรองอยู่เสมอ ทั้งด้านเนื้อหา วิชาการ
วิธีดำเนินการ เพื่อให้เหมาะสมกับระดับการศึกษา ตัวอย่างเช่น ระดับอุดมศึกษา นักวิชาการ
ได้เสนอแนะว่า การสร้างประสิทธิภาพการศึกษานับอยู่กับปัจจัย ดังนี้

1. หลักสูตร ทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ
2. ระบบการวัดผล
3. ระบบการบริการห้องสมุด
4. วัสดุอุปกรณ์การศึกษา

(อัมพร ปันศรี 2525 : 3)

สำหรับระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาหลังจากระดับประถมศึกษา ปัจจุบันไม่แยก
เป็นสายสามัญและสายอาชีพ แต่ แบ่งออกเป็นสองตอนคือ มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี มัธยมศึกษา
ตอนปลาย 3 ปี ในแต่ละตอนมีลักษณะจบในตัวเอง มีทั้งวิชาบังคับ และวิชาเลือก เพื่อเปิด
โอกาสให้นักเรียนได้สำรวจความถนัด ความสนใจมากขึ้น การจัดกลุ่มวิชาก็ได้จัดให้สอดคล้องกับ
ความคิดที่จะให้การศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิต และความเป็นอยู่ของผู้เรียนมากที่สุด มีการ
วัดผลการศึกษา โดยโรงเรียนดำเนินการทุกชั้นเอง (อมรา สวัสดิ์เสรี 2525 : 50) ส่วนการ
จัดเวลาเรียนในการเรียนการสอน ได้แบ่งไว้ประมาณ 28 - 35 คาบ จากเวลา
เรียนที่กำหนดไว้สัปดาห์ละ 35 - 40 คาบ เวลาที่เหลือ 5 - 7 คาบ แบ่งเป็นเวลา
กิจกรรม เน้นแนะ และสร้างเสริมอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 - 4 คาบ นักเรียนจะมีอิสระได้ศึกษา
ค้นคว้า ตามความสนใจของตนเพียงสัปดาห์ละ 2 - 4 คาบ โดยเฉพาะนักเรียนระดับมัธยม
ตอนปลาย ถึงแม้ว่าจะกำหนดรายวิชา ท 081 การศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (2 คาบ/สัปดาห์/ภาค
1 หน่วยกิต) แต่ก็ป็นวิชาเลือกในหมวดวิชาภาษาไทย (พรรณิยา กัลยาณมิตร 2524 : 34-
35)

จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้ทราบว่า การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมของนักเรียนด้วยวิธีเรียนรู้
ด้วยตนเองได้ถูกจำกัดโดยขอบเขต หลักสูตร และแผนการเรียน นักเรียนต้องช่วยตนเอง เพื่อ
ใช้เวลาให้คุ้มค่าในการวิเคราะห์สารสนเทศ แล้วเลือกนำมาใช้แก้ปัญหา วิชาที่เรียนในปัจจุบัน

และปัญหาชีวิตของตนเองทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ดังนั้นในแง่ของการเรียนการสอน จำเป็นต้องสนองความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับสารนิเทศให้มากขึ้น

อีกประการหนึ่ง ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2525 ต้องการให้ทุกโรงเรียนภายในกลุ่ม ได้ร่วมมือกันทำหน้าที่ปรับปรุง และ ส่งเสริมคุณภาพ ทั้งในด้านบริหารและวิชาการ เฉพาะหน้าที่หลักทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน นั้นคือ การส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและรักษามาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาภายในกลุ่ม โรงเรียนให้อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่ 2525 : 3) ด้วย แนวคิดเรื่องการจัดกลุ่มโรงเรียนนี้ ย่อมจะเอื้ออำนวยต่อการจัดการบริการสารนิเทศภายในกลุ่ม โรงเรียนได้อีกด้วย

เมื่อพิจารณาจากเหตุผลดังกล่าวมา การจัดการกระทำเพื่อจะสนองตอบต่อความต้องการ สารนิเทศของนักเรียน ย่อมเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนานักเรียนอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา เรื่องนี้ และคาดหวังว่า เป็นแนวทางจัดการบริการสารนิเทศ เป็นการกระตุ้นเตือนนักเรียนได้ใฝ่หา ความรู้เพิ่มเติม และเป็นการสนับสนุนกำลังใจในการเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการ ศึกษาของนักเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนนี้ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลสำหรับแนวดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน อื่น ๆ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการสารนิเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่ โดยแยกตาม สถาน ที่ เพศ แผน การเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เป็นแนวทางให้บรรณารักษ์นำข้อมูลไปใช้ในการ ทำเป็นงาน เพื่อสนองความ ต้องการของนักเรียนได้มากขึ้น

2. เป็นแนวทางให้ครูได้จัดการสารสนเทศ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้ความรู้เพิ่มเติม และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. เป็นแนวทางใหญ่ที่เกี่ยวข้องโดยกับ ครู พ่อแม่และสื่อมวลชน ได้ทราบสารสนเทศที่ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนโดยรวม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีขอบเขตดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดแพร่ เฉพาะปีการศึกษา 2528 ได้ มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โรงเรียนที่กำหนดคือ

1.1 โรงเรียนนารีนรัตน์

1.2 โรงเรียนพิริยาลัย

1.3 โรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์

1.4 โรงเรียนร้องกวางอนุสรณ์

1.5 โรงเรียนสองพิทยาคม

1.6 โรงเรียนถิ่นโอภาสวิทยา

1.7 โรงเรียนวิไลเกียรติอุปถัมภ์

1.8 โรงเรียนลองวิทยา

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียว

3. การศึกษาค้นคว้านี้ จำกัดขอบเขตอยู่ในความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เท่านั้น

4. ตัวแปรที่จะศึกษาค้นคว้า คือ

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

4.1.1 สถานที่ตั้งโรงเรียน

4.1.2 เพศ

4.1.3 แผนการเรียน

4.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2 ตัวแปรตาม 'ไค้แก'

ความต้องการสารสนเทศของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

4.2.1 ด้านพัฒนาตนเอง

4.2.1 ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ

4.2.3 ด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี

ข้อตกลงเบื้องต้น

เพื่อจะได้เป็นหลักและเป็นแนวทางในการที่จะสรุปและอภิปรายผลที่ได้จากการวิจัย จึงขอทำความเข้าใจในหลักการเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

1. การสุ่มตัวอย่างประชากรมาทำการตอบแบบสอบถาม เป็นตัวอย่างประชากรที่เป็นตัวแทนของประชากรที่เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 อย่างแท้จริง
2. นักเรียนที่ได้รับเลือกเป็นตัวอย่างทุกคน ได้ตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของตนตามความรู้สึกที่เป็นจริง เชื่อถือได้

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. สารนิเทศ หมายถึง ความรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีผู้ทำให้เกิดขึ้น รวบรวมเก็บในรูปแบบต่าง ๆ เช่น วัสดุพิมพ์ ภาพเขียน ทั้งที่มองเห็นด้วยตาเปล่า และที่ต้องใช้เครื่องแสดงเพื่อส่งต่อไป หรือกระจายออกไปสู่ผู้ที่ต้องการใช้
2. ความต้องการสารสนเทศ หมายถึง ความคิดหรือความรู้สึกของนักเรียนแต่ละคนที่จะได้รับการตอบสนองในด้านเนื้อหาของสารนิเทศด้านต่าง ๆ

สำหรับการศึกษารัั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านพัฒนาตนเอง หมายถึง ความต้องการสารสนเทศที่มีลักษณะเฉพาะ เพื่อให้มีความรู้ มีสุขภาพแข็งแรง และมีคุณธรรม ตามสภาวะสังคมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

2.1.1 การศึกษา ได้แก่ความต้องการสารสนเทศที่ได้รับจากในห้องเรียนหรือตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ รู้จักคิด และแก้ไขปัญหา

2.1.2 สุขภาพ ได้แก่ความต้องการสารสนเทศที่จะให้ประโยชน์ในการปฏิบัติ เพื่อมีร่างกายแข็งแรง มีจิตใจสมบูรณ์ มีบุคลิกภาพที่ดี

2.1.3 คุณธรรม ได้แก่ความต้องการสารสนเทศที่จะให้ประโยชน์ในการ ปฏิบัติ เพื่อมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความซื่อสัตย์สุจริต อดทน และรู้จักประหยัด

2.2 ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ หมายถึง ความต้องการสารสนเทศเพื่อรับรู้ เข้าใจในเรื่องการประกอบอาชีพเพียงพอ และสามารถปฏิบัติได้ โดยแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

2.2.1 ความรู้ในวิชาชีพ ได้แก่ความต้องการที่จะทราบแนวทางในการ ประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับตน ต้องการทราบข่าวความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าของวิชาชีพ

2.2.2 ทักษะในวิชาชีพ ได้แก่ ความต้องการที่จะได้รับประสบการณ์ เกี่ยวกับวิชาชีพที่ตนสนใจ การฝึกฝนจนชำนาญเพียงพอแก่การประกอบอาชีพ

2.2.3 เจตคติในวิชาชีพ ได้แก่ ความต้องการยอมรับและเข้าใจในคุณค่า ของการส่งเสริมอาชีพหรือการประกอบอาชีพ

2.3 ด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี หมายถึง ความต้องการสารสนเทศเพื่อสร้าง นิสัย และการกระทำที่สอดคล้องกับมาตรฐาน กฎเกณฑ์ของสังคมปัจจุบัน โดยแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

2.3.1 ความรับผิดชอบ ได้แก่ ความต้องการเคารพสิทธิของผู้อื่น การ ทำตามหน้าที่ของตนเอง

2.3.2 วินัยทางสังคม ได้แก่ ความต้องการบังคับตนให้ปฏิบัติได้ถูกต้อง ตามกาลเทศะ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม โดยไม่ต้องมีผู้ควบคุมหรือลงโทษ

2.3.3 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ได้แก่ ความต้องการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแบ่งปัน การรู้จักเสียสละ

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนที่กำหนดไว้

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับจากการประเมินผล การเรียน เมื่อจบหลักสูตรตามระดับชั้น แบ่งออก 3 ระดับ คือ

4.1 ระดับสูง	ได้แก่คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	3.00 – 4.00
4.2 ระดับกลาง	ได้แก่คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	2.00 – 2.99
4.3 ระดับต่ำ	ได้แก่คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 – 1.99

5. แผนการเรียน หมายถึง การกำหนดรายวิชาเลือกอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งนักเรียน และโรงเรียนจะพิจารณาร่วมกัน โดยคำนึงว่า นักเรียนจะมุ่งประกอบอาชีพใด นักเรียนในชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายแต่ละคน จะมีแผนการเรียนของตนเอง และบางคนจะมีแผนการเรียนที่เป็น วิชาสามัญ บางคนมีแผนการเรียนเป็นวิชาชีพ ในการศึกษารังนี้ กำหนดแผนการเรียนออกเป็น 3 แผน คือ

- 5.1 แผนการเรียน 1 วิทยุ – คณิต
- 5.2 แผนการเรียน 2 ศิลป – ภาษา
- 5.3 แผนการเรียน 3 วิชาชีพ

6. สถานที่ตั้งโรงเรียน หมายถึง ตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนว่า อยู่ในเมือง หรือ นอกเมือง

ในเมือง หมายถึง ในอำเภอเมืองแพร่ หรือในเขตเทศบาลเมืองแพร่
นอกเมือง หมายถึง นอกเขต อำเภอเมืองแพร่

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่มีสถานที่เรียนแตกต่างกัน มีความต้องการสารสนเทศในแต่ละด้านแตกต่างกัน
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความต้องการสารสนเทศในแต่ละด้านแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกัน มีความต้องการสารสนเทศในแต่ละด้านแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีความต้องการสารสนเทศในแต่ละด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อศึกษาออกเป็น 5 เรื่อง ดังนี้

แนวคิดการศึกษาความต้องการ

ความต้องการพื้นฐานของการเรียน

ความสำคัญของสารนิเทศ

การเรียนรู้ด้วยตนเอง

งานวิจัยในประเทศ และต่างประเทศ

แนวคิดการศึกษาความต้องการ

มนุษย์มีความต้องการตามธรรมชาติ ถ้าบรรลุถึงความต้องการตามเป้าประสงค์ ก็จะนิยมชมชื่น เกิดความเชื่อมั่นในตัวเองและเกิดความพยายามที่จะทำประโยชน์ต่อไป ความต้องการจึงเป็น ความคิดรวบยอดที่ซับซ้อนชนิดหนึ่งที่มีทั้งการึกษา นักจิตวิทยา ได้พยายามแสวงหาแนวทางต่าง ๆ เพื่ออธิบาย และนิยามความต้องการไว้หลายทัศนะด้วยกัน กล่าวคือ

เมอเซลล์ (สุมณฑิพย์ บุญสมบัติ 2524 : 100 อ้างอิงมาจาก Mersell.) อธิบายว่า ความต้องการเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้สิ่งแวดล้อมและในสังคมที่มีลักษณะต่าง ๆ กัน โฮลล์ (Houl. 1976 : 233) ได้ให้นิยามว่า ความต้องการเป็นเงื่อนไขหรือสภาพซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการตอบสนองในบางสิ่ง มักใช้เพื่อแสดงถึงความขาดแคลนในบางสิ่งของบุคคล ประชาชน ความต้องการที่บุคคลอาจรู้สึก และแสดงออกถึงความต้องการของตนเองได้ เรียกว่า Felt Need หรืออาจมาจากบุคคลอื่น และเกิดความรู้สึกว่า บุคคลที่เขาสนใจมีความต้องการในบางสิ่ง เรียกว่า Ascribed Need เมอเรย์ (โสภา พุทธิกุลชัย 2521 : 57 อ้างอิงมาจาก Murray.) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความต้องการไว้ว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นและใช้แทนแรงผลักดัน ซึ่งก่อให้เกิดการรับรู้ปัญหา ความขาดซึ่ง และการกระทำ ความต้องการนี้บางครั้งก็จะถูกกระตุ้นโดยตรงจาก

ขบวนการของสิ่งบางสิ่งภายใน แต่บ่อยครั้งเกิดขึ้นจากแรงดันของสังคมแวดล้อม สอดคล้องกับ จรูญ มลิินทร์ และคณะ (จรูญ มลิินทร์ และคณะ 2520 : 346) กล่าวว่าความต้องการ โดยธรรมชาติของมนุษย์ จะต้องพยายามกระทำตนให้อยู่ในภาวะสมดุล เสมอ เช่น ไม่ให้หิว ไม่ให้เสื่อมเกียรติ ไม่ให้เกิดความอยากใด ๆ ขณะใดเมื่อหิว รู้สึกว่าเสื่อมเกียรติ อยากได้ แต่ร่างกายไม่อยู่ในภาวะสมดุล เสียแล้ว เรียกว่า มนุษย์เกิดความต้องการ และ คุก (Good. 1973 : 383) กล่าวว่า ความต้องการของนักเรียนคือทุกสิ่งจำเป็น เพื่อให้เกิดการพัฒนาความสามารถของเด็ก ในด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยมีความสัมพันธ์กับความสนใจ ความสามารถ ระดับสัมฤทธิ์ผลที่เด็กมีอยู่และสัมพันธ์กับความต้องการของบุคคล สังคม ที่อาจจะมีส่วนเด็กในภายภาคหน้าด้วย

นักจิตวิทยาสรุปว่า ความต้องการต่าง ๆ ของมนุษย์แยกได้ 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ได้แก่ ความต้องการที่เป็นสิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิต ความต้องการนี้มีส่วนสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสภาพร่างกาย เช่น ความต้องการอากาศ น้ำ อาหาร เพศ การพักผ่อน การขับถ่าย ฯลฯ
2. ความต้องการทางจิตใจ (Psychological Needs) บางครั้งเรียกความต้องการทางอารมณ์ (Emotion needs) ความต้องการนี้ มักเกิดภายหลังจากที่บุคคลได้รับการสนองตอบทางด้านร่างกายเพียงพอแล้ว ความต้องการประเภทนี้มีมากมาย เช่น ความรัก ความมั่นคง ความปลอดภัย ความยกย่องนับถือ ฯลฯ
3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการระดับนี้เป็นลักษณะเด่นของมนุษย์ แต่ความต้องการนี้จะอยู่ในวงจำกัด เพราะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ความแตกต่างกันในด้านความคิด วัย และเพศ (จวีวรรณ สุขพันธ์โพธาราม 2527 : 121 - 122)

อย่างไรก็ตาม โกวิท วรพัฒน์ (โกวิท วรพัฒน์ 2517 : 6) ให้ความคิดเห็นว่า ความต้องการของแต่ละบุคคลจะไม่เหมือนกัน ถึงแม้ว่าจะมีจุดรวมของความต้องการเหมือนกัน คือ ทุกคนต้องการความสุข และเชื่อว่า คนเราจะมีความสุขที่สุด เมื่อตนเองและสังคมสิ่งแวดล้อม ประสมกลมกลืนกันอย่างราบรื่น ทั้งทางด้านวัตถุ กาย และจิตใจ

สำหรับความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก ได้มีผู้สรุปความต้องการที่สำคัญไว้ 6 ประการ ดังนี้ (ริชจวน อินทรกำแหง 2520 : 24-28)

1. ความต้องการที่จะรัก และได้รับความรัก
2. ความต้องการความมั่นคง
3. ความต้องการให้สังคมยอมรับ
4. ความต้องการความสำเร็จ
5. ความต้องการความเปลี่ยนแปลง
6. ความต้องการความสุขจากสิ่งอื่นเป็นสุนทรีย์

ทั้งนี้รวมถึงรายงานในต่างประเทศที่ใช้เป็นหลักในการให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยกล่าวถึงความต้องการของเยาวชนอเมริกันไว้ดังนี้ (วรศักดิ์ เพียรชอบ และสุรจิต เพียรชอบ 2522:23)

1. ต้องการที่จะพัฒนาทักษะ ความรู้ และทัศนคติที่จะนำไปประกอบอาชีพได้อย่างเฉลียวฉลาด เป็นผู้ผลิตที่ดี และมีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของชาติ
2. ต้องการที่จะพัฒนาสุขภาพทั้งทางกายและจิต
3. ต้องการที่จะเข้าถึงสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในสังคมประชาธิปไตย ต้องการเป็นสมาชิกที่ขยันขันแข็ง และมีความสามารถอย่างดีในการประกอบกิจการในหน้าที่ตามพันธะที่มีต่อชุมชนและประเทศชาติ รวมทั้งการเข้าใจประชาชาติ และประชาชนทั่วโลกด้วย
4. ต้องการที่จะเข้าใจความสำคัญของครอบครัวที่มีต่อบุคคลและสังคม และต้องการจะทราบถึงวิธีการที่จะช่วยให้ดำเนินชีวิตครอบครัวได้อย่างเป็นสุข
5. ต้องการที่จะทราบถึงวิธีซื้อและใช้สินค้า ตลอดจนบริการต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างฉลาด ตลอดจนเข้าใจคุณค่าที่จะมีต่อผู้ซื้อ และผลที่จะเกิดขึ้นต่อเศรษฐกิจของประเทศด้วย
6. ต้องการที่จะเข้าใจวิธีการทางวิทยาศาสตร์ อิทธิพลที่วิทยาศาสตร์มีต่อชีวิตมนุษย์ และข้อเท็จจริงที่สำคัญเกี่ยวกับธรรมชาติของโลกและมนุษย์
7. ต้องการที่จะมีโอกาสในการพัฒนาความสามารถที่จะชื่นชมความงดงามที่มีอยู่ในวรรณคดี กิลปะ ดนตรี และธรรมชาติ

8. ต้องการที่จะรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และรู้จักแบ่งเวลา รู้จักที่จะสร้างคุณภาพระหว่างกิจกรรมที่จะให้ทั้งความพอใจ และที่จะให้ประโยชน์ทางสังคมอีกด้วย
9. ต้องการที่จะสร้างความนับถือบุคคลอื่น ต้องการที่จะเข้าใจอย่างลึกซึ้งในสิ่งที่มีคุณค่าทางศีลธรรมและหลักการต่าง ๆ ต้องการที่จะมีใช้เวลาร่วมและทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ และต้องการจะสร้างคุณค่าทางคุณธรรมและทางศาสนา
10. ต้องการที่จะมีความสามารถในการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถที่จะแสดงความคิดของตน ออกมาอย่างแจ่มแจ้ง ต้องการอ่านและฟังด้วยความเข้าใจดี

ส่วนในประเทศไทย ก็มีหลักฐานจากรายงานของกองวางแผนงาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ระบุความต้องการของเยาวชนไทยไว้ดังนี้ (วรศักดิ์ เปรียญและสุจริต เพียรชอบ 2522 : 8-9)

1. ต้องการที่จะพัฒนาและรักษาไว้ซึ่งสุขภาพอันดี มีสมรรถภาพทางร่างกายสูง และมีสุขภาพจิตดี
2. ต้องการที่จะมีความสามารถศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ แสดงความคิดของตนอย่างชัดเจน สามารถอ่านและเขียนด้วยความเข้าใจ
3. ต้องการที่จะพัฒนาความสามารถในอันที่จะเข้าซึ่งในความงามของธรรมชาติ คนครี ศิลปะ สถาปัตยกรรม วรรณคดี และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ
4. ต้องการที่จะเข้าใจวิธีการทางวิทยาศาสตร์ อธิษลของวิทยาศาสตร์ที่มีต่อชีวิตมนุษย์ และข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ที่สำคัญ ๆ อันเกี่ยวกับธรรมชาติของโลกและมนุษย์
5. ต้องการพัฒนากิจกรรมทางด้านการประกอบอาชีพ มีความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในอันที่จะเสริมสร้างให้ตนเองเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมทางด้านเศรษฐกิจ และเป็นผู้ผลิตที่ดี ดังนั้นเยาวชนส่วนใหญ่จึงต้องการประสบการณ์ในการทำงานที่มีผู้ดูแลและช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด เช่นเดียวกับการศึกษาทางด้านทักษะและความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ
6. ต้องการที่จะรู้วิธีการซื้อ ใช้สินค้า และบริการต่าง ๆ อย่างฉลาด มีความเข้าใจทั้งในด้านคุณค่าที่ได้รับในฐานะผู้บริโภคและผลทางเศรษฐกิจที่ติดตามมา

7. ต้องการที่จะตระหนักในความสำคัญของบ้านและครอบครัว ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และสนับสนุนสถาบันเหล่านี้

8. ต้องการที่จะเข้าใจสิทธิและหน้าที่ ความรับผิดชอบ ของประชาชนในสังคม ประชาธิปไตย เป็นผู้มีความรู้ อุตสาหะ และความสามารถในการกระทำต่าง ๆ ที่สมาชิกของชุมชน และประเทศนั้นพึงกระทำ

9. ต้องการที่จะพัฒนาคุณค่าทางคุณธรรม ศีลธรรม จรรยา ความมีน้ำใจ คุณค่าทางกฎหมาย และความรู้รักสามัคคี ความมั่นคงปลอดภัย และความเชื่อมั่นในใจเดียวกัน

10. ต้องการที่จะพัฒนาคุณลักษณะที่พึงปรารถนาต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความพยายาม ความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ และการให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ

11. ต้องการที่จะเข้าใจถึงความสำคัญของการพัฒนาชุมชนทั้งในเมืองใหญ่และชนบท

12. ต้องการที่จะพัฒนาความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ และความร่วมมือกับมวลมิตรและกลุ่มประเทศทั้งหลาย เพื่อให้ได้มาซึ่งเสรีภาพ สันติภาพ และความก้าวหน้า

13. ต้องการที่จะมีความสามารถในการจัด และใช้เวลาว่างอย่างดี และมีประโยชน์ ตลอดจนสามารถจัดกิจกรรมอย่างมีสัดส่วน เป็นที่พอใจแก่ตนเองและเป็นประโยชน์แก่สังคมโดยส่วนรวม

เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า ความต้องการของเยาวชนอเมริกันและเยาวชนไทย มีส่วนคล้ายกัน การสนองตอบในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ จึงต้องเป็นบทบาทของผู้ชี้นำทางให้เยาวชน คือ พ่อแม่ และครู ที่จะต้องคำนึงถึง และจัดกิจกรรมให้เหมาะสม เพื่อเยาวชนจะได้เจริญเติบโต และพัฒนาขึ้นเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ

ความต้องการ พื้นฐานของการเรียน

ถ้าหากอธิบายดังกล่าวนำมาใช้ในทางการศึกษาแล้ว ความต้องการต่าง ๆ เช่น ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการทางจิตใจ ก็จะกลายเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ที่ทำหน้าที่สนับสนุนความต้องการเรียน โดยเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลต้องการเรียน

โกวิท วรพิพัฒน์ (โกวิท วรพิพัฒน์ 2517 : 8) เห็นว่า ความต้องการขั้นพื้นฐานของการเรียนของมวลชน คือ ความต้องการในการฝึกใหญ่คณซึ่งอยู่ในที่ส่วนต่างๆ ของประเทศ และมีอาชีพ มีปัญหาต่างๆกัน ได้รับการเรียน ให้เป็นผู้ที่ไค่ชื่อว่า คิคเป็น

สภาพัฒนาการศึกษาะหว่างประเทศ (International Council for Educational Development) ไค่ประมวติไค่ระจะไค่ความตองการ การเรีไค่รู้ ไค่ไค่ของมณไค่ไค่ไค่ (วิจิตร ศรีสขาน 2522 : 298 - 299)

1. การมีทัศนคติที่ไค่ต่อความรวมมือ ไค่ช่วยเหลือระหวางสมาชิกในครอบครัว เพื่อนมณขัย ตองาน ตองการพัฒนามณขย และประเทศชาติ รวมทั้งการไค่หาความรูไค่ และการพัฒนาคานิยมคานจริยธรรม ทัศนคติคังกล่าวจะตองปรากฏในพฤติกรรม การคานิชีวิต ประจำวัน ในครอบครัว ในมณขย และสภาพแวดล้อม คานการเรีไค่รู้และการงาน
2. การอ่านออกเขียนไค่ และคิคเลขเป็น ไค่เป็นทักษะขั้นพื้นฐาน อันไค่ไค่
 - 2.1 สามารถอ่านหนังสือ วารสาร เอกสารไค่เกี่ยวกับการเกษตร อนามัย และ คานิแนะนำต่างๆ
 - 2.2 สามารถเขียนจดหมายถึงเพื่อน หรือหน่วยราชการ
 - 2.3 คานิวัดเรื่องต่างๆทั่วไป เช่น ขนาดที่ดิน อาคาร ผลผลิตทางเกษตร ภาษี ดอกเบี้ย และคานิเข้า เป็นต้น
3. มีทักษะทางวิทยาศาสตร์ และมีความเข้าใจขั้นพื้นฐานไค่เกี่ยวกับกระบวนการทางธรรมชาติ ทางคานสุขภาพ สุขาภิบาล การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ โภชนาการ การเก็บรักษาและการเตรียมอาหาร และการอนุรักษสิ่งแวดลอม
4. มีความรู้และทักษะในการครองเรือน ไค่รวมถึงการดูแลรักษาสุขภาพ การวางแผนครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูเด็ก โภชนาการ การสุขาภิบาล กิจกรรม วัฒนธรรม และนันทนาการ การดูแลรักษาสุขภาพ การไค่จ่ายโรคภัยไข้ การตัดเชีบเสื้อผ้า การซ่อมแซม บานเรือน การเพาะปลูก
5. มีความรู้พื้นฐานและทักษะในการหาเลี้ยงชีพ
6. มีความรู้พื้นฐานและทักษะในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ อันไค่ไค่ ความรู้ และความเข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติ และของท้องถิ่น ไค่ใจสังคม ไค่ใจ

การปกครอง การภาษี และการงบประมาณ กิจกรรมบริการสังคมต่าง ๆ สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง หลักและการดำเนินงานของสหกรณ์ และองค์การสมาคม อาสาสมัครต่าง ๆ ในท้องถิ่น

ความสำคัญของสารนิเทศ

แน้นมาส ขวลิท (แน้นมาส ขวลิท 2528 : 6) ได้อ้างถึงที่ประชุมครั้งแรกของระบบสารนิเทศระหว่างชาติเกี่ยวกับข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ณ เมืองเฮร์เซกโนริ ประเทศยูโกสลาเวีย ในระหว่างวันที่ 20 - 23 เมษายน พุทธศักราช 2519 (The First UNISIST Meeting on the Planning and Implementing of National Information Activities in Science and Technology, Herceg Nori, Yugoslavia 20 - 23 April 1976) ได้เห็นถึงความสำคัญของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ว่าเป็นทรัพยากรสำคัญประการหนึ่ง สำหรับการพัฒนา ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรมนุษย์ มีลักษณะพิเศษเฉพาะ คือ

- ก. ไม่รู้จักจบสิ้น เกิดขึ้นใหม่เรื่อย ๆ
- ข. มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับทรัพยากรมนุษย์ มนุษย์ซึ่งไม่มีความรู้ก็จะมีค่าน้อย ความรู้ซึ่งไม่มีผู้ใช้ ก็มีค่าน้อย

- ค. พ้นสมัยอยู่เสมอ นักวิทยาศาสตร์และวิศวกรจะนำความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

คิง และพาลมัวร์ (King and Palmour. 1981 : 68) ให้ความเห็นว่า แหล่งทรัพยากรที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์คือ สารนิเทศ ความสามารถของมนุษย์คือ การนำสารนิเทศมาใช้ประโยชน์ได้ เพราะสารนิเทศเกี่ยวข้องกับทุกคน เป็นกิจกรรมทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของงาน ของการเรียน การพักผ่อน และการแก้ไขปัญหประจำวัน สารนิเทศจึงมีบทบาทต่อมนุษย์หลายด้าน ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ส่วนใหญ่ เช่น ในสาขาแพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การศึกษาและอุตสาหกรรม ก็มีส่วนมาจากการใช้แหล่งสารนิเทศ สอดคล้องกับความคิดของเมอร์แลนด์ (Moerland. 1981 : 9) กล่าวว่า บุคคลปัจจุบันมีความต้องการที่จะค้นหาความรู้เพิ่มมากขึ้น

เพราะขณะนี้เป็นผู้ของสารนิเทศที่ต้องกันกว่า และจำเป็นต้องรู้วิธีจัดการกับสารนิเทศเพื่อให้ ประสิทธิภาพสำเร็จในชีวิต ดังนั้นเราต้องมีความสามารถที่จะค้นหาสิ่งที่ต้องการ และความสามารถ รวบรวมความคิด หรือข้อเท็จจริง ที่เสนอไว้มาพิจารณา แล้วนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์การเรียน รู้วิธีเรียน ซึ่งเริ่มจากโรงเรียน และดำเนินต่อไปตลอดชีวิตไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การพักผ่อน หรือโอกาสที่จะศึกษาต่อ แต่อย่างไรก็ตาม ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน ก็ยังประสพความยากลำบากที่จะสอนให้นักเรียนเรียนรู้วิธีเรียนแม้ว่าจะมีนักเรียนบางคนสามารถใช้แหล่งความรู้ที่โรงเรียนจัดไว้ได้ แต่ส่วนใหญ่ยังใช้ไม่เป็น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะดำเนินการช่วยเหลือแก่นักเรียนเหล่านั้น และสอดคล้องกับความเห็นของ พิชัย วาสนาส่ง (พิชัย วาสนาส่ง 2528 : 34) ที่กล่าวตอนหนึ่งว่า ".....หลักสูตรการสอนในปัจจุบันนี้ เร่งรัก เกินไป เน้นให้รู้เรียนแต่เพียงเนื้อหาวิชา แต่ขาดการสอนให้รู้ถึงวิธีการหาความรู้ การไตร่ตรอง การ เขียน การเรียบเรียง ทำให้เอกสารทางราชการ หรือบทความทางวิชาการหลายเรื่อง ไม่ค่อย หอดหรือสื่อความคิดไปยังผู้รับข่าวสาร ผู้รับข่าวสารจึงเกิดความไม่เข้าใจในข่าวสารนั้น อย่างไร ก็ดี ในสมัยปัจจุบัน คนไทยเริ่มมีความตื่นตัวที่จะรับข่าวสารมากขึ้น....." และได้เสนอว่า ประเภท ของข่าวสารในปัจจุบันสามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภท คือ

1. ข่าวสารที่ทุกคนต้องรู้ เช่น กฎหมาย หน้าที่ และความรับผิดชอบของประชาชนต่อ ประเทศชาติ
2. ข่าวสารที่ควรรู้ เช่น ความเคลื่อนไหวในสังคม การมีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องกับ สังคม เราก็จะได้ทราบว่า ควรทำตัวอย่างไร
3. ข่าวสารที่เราอยากรู้ เช่น ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องราว หรือเหตุการณ์แวดล้อม อาจเป็นเรื่องที่เราไม่เกี่ยวข้อง แต่ต้องการทราบข้อมูล

การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ปัจจุบันการแสวงหาความก้าวหน้า หรือการปรับปรุงคุณภาพของชีวิตให้ดีขึ้นนั้น จำเป็น จะต้องศึกษาและเรียนรู้อยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาหรือพ้นจากสถาน ศึกษาไปแล้ว เพราะจุดมุ่งหมายของการเรียน ไม่ใช่แค่เพียงเพื่อให้ท่องจำเพื่อสอบผ่านใบเท่านั้น

แต่มุ่งหมายให้ผู้เรียนรู้จักที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในสถานศึกษา ซึ่งมีผู้เรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้เรียนแย่งกันเรียน แย่งกันหาความรู้ ครูอาจารย์ไม่มีเวลาที่จะให้ความสนใจใคร่ครวญ และติดตามใคร่ครวญ ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นหลักสำคัญ นั่นคือ ผู้เรียนควรจะค้นหาความรู้ขึ้นเองเนื่องจากมีความรู้ลึกกระหายใคร่รู้ ตามความสนใจ พอใจ และสนใจที่จะค้นคว้าต่อไปเรื่อยๆ สอดคล้องกับคำของศาสตราจารย์ชาวอเมริกัน ชื่อ เอคมุนด์ เอส มอร์แกน ซึ่งพรรณานิธิ สาคฤก โดดเด่นความเป็นภาษาไทยไว้ดังนี้ (ไพฑูริย์ สันลารัตน์ 2524 : 275)

"ถ้ามีใครไปตามสกอลาร์ (Scholar) ว่าทำไมเขาจึงอยากรู้คำตอบของคำถามนั้นๆ ถ้าเขาเป็นนักวิทยาศาสตร์ เขาก็อาจจะตอบว่า คำตอบของคำถามนั้นๆจะสามารถทำให้เกิดเครื่องจักรกลหรืออาวุธใหม่ขึ้นได้ การที่เขาตอบเช่นนั้น ก็เพราะเขาทราบดีว่า โลกเราเต็มไปด้วยหัวใจและยกของนับถือแต่เฉพาะสิ่งที่เป็นประโยชน์ได้เท่านั้น ด้านออกไปจากนี้แล้ว เขาจะไม่ยอมเข้าใจเลย แต่หากกับเพื่อนร่วมงานของเขาละก็ นักวิทยาศาสตร์จะตอบว่า การที่เขาอยากรู้คำตอบคำถามนั้นๆ นั้นเพราะเขาไม่รู้อะไรคำตอบนั้น เช่นเดียวกันนักโตเขาที่ต้องการโตเขาก็เพราะว่ามีปัญหาเขาให้โตนั่นเอง"

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นที่รู้จักและใช้กันทั่วไป แต่ความหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียนจะแตกต่างกันไป ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้เรียน และกลุ่มผู้เรียนที่เลือกใช้วิธีเรียน ลักษณะสำคัญที่เหมือนกันมีอยู่หลายประการ เช่น ผู้เรียนจะเรียนด้วยตนเองซึ่งได้มาจากแรงกระตุ้นของผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องมีวิธีเรียนของตนเอง ตามความสามารถ ความสนใจ เพื่อช่วยให้เข้าใจจนเกิดรูขุม (Mastery) ในสิ่งที่เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ทฤษฎีจิตวิทยาที่สำคัญคือ ทฤษฎีจิตวิทยาเปียเจท์ (Piaget Psychology)

และทฤษฎีจิตวิทยาการรับรู้ (Perceptual Psychology)

ทฤษฎีจิตวิทยาเปียเจต์ ได้ให้แนวคิดไว้ว่า สติปัญญาของคนที่แต่ละคนจะมีการพัฒนาเป็นขั้นตอน แต่ละขั้นตอนเกิดการรับรู้และหาเหตุผลต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นไม่ว่าเป็นวัยรุ่นด้วยกัน จะมีความคิดในลักษณะเดียวกัน หรือแบบเดียวกัน เพราะบุคคลมีความแตกต่างกันที่ระยะเวลาของการพัฒนา

ทฤษฎีจิตวิทยาการรับรู้ ได้ให้แนวคิดไว้ว่า ธรรมชาติของแต่ละคน มักจะเลือกทำสิ่งต่างๆ ที่ดีสำหรับความก้าวหน้าของตนเอง ตามความต้องการและความสามารถ โดยจะต้องมีโอกาสได้สัมผัสกับประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมทางกายภาพและสุนทรียภาพ มีโอกาสปรากฏตัวและรวมกิจกรรมกับบุคคลอื่น มีโอกาสสำรวจความรู้สึกของตนเอง ถ้าประสบการณ์นั้นมีความหมายและประสบความสำเร็จ บุคคลนั้นก็จะมองตนเองว่ามีความสามารถ ดังนั้นสิ่งแวดล้อมทางสังคมจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลยอมรับตัวเองในทางดี หรือไม่ดี

เมื่อนำทฤษฎีจิตวิทยาทั้งสองมาใช้ในการเรียนการสอน ย่อมเห็นความสอดคล้องในแง่ที่ว่า ทฤษฎีเปียเจต์จะชี้ให้เห็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นลำดับขั้นตอนตามพัฒนาการของผู้เรียน ส่วนทฤษฎีการรับรู้จะเสริมสร้างคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนแสดงความสามารถของตนเอง และพร้อมที่จะทำจนกระทั่งประสบความสำเร็จ

จากแนวคิดทางจิตวิทยานี้เอง เมื่อนำมาสัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรเข้าใจระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และยอมรับในพฤติกรรมของผู้เรียน โดยคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้ (นิรมล ศตวุฒิ 2526 : 138 - 141)

1. เชื่อในเรื่องความจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพ ความสามารถ และความต้องการที่มีลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล
2. เชื่อในเรื่องสิทธิของผู้เรียนว่า ผู้เรียนต้องได้รับโอกาสหลายๆทาง เพื่อรอบรู้ (Mastery) เนื้อหา หรือทักษะ ตลอดจนมีโอกาสดำเนินการเรียน ใช้เวลาในการเรียน การเรียน และได้รับการสนับสนุนเป็นกำลังใจเพื่อประสบความสำเร็จในการเรียน
3. เชื่อในเรื่องความจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้วิธีเรียน เพราะการเรียนรู้เป็นกิจกรรมตลอดชีพ สถาบันการศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้วิธีการเรียนจากผู้อื่น และจากสื่อหลายๆประเภท รวมทั้งมีความพร้อมที่จะเรียนเมื่อใดก็ได้ และในสถานที่ใดก็ได้

4. เชื่อในเรื่องความจำเป็นที่ผู้เรียนต้องค้นพบด้วยตนเอง และรู้จักตนเอง
 5. เชื่อในคุณค่าของการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเรียนรู้เนื้อหาในสาขาวิชาใดก็ตาม ผู้เรียนจะต้องได้รับการสนับสนุนให้เห็นความสำคัญของการนำเนื้อหาวิชาไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม ให้ได้พัฒนาความคิด ความรู้สึก และความเป็นมนุษย์
- ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีการเรียนแบบหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ ดังต่อไปนี้ (สิริวรรณ ศรีพหล 2524 : 228)
1. เป็นการพัฒนาและฝึกฝนการใช้สติปัญญาของผู้เรียนอย่างแท้จริง ให้เป็นผู้ที่มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล คิดอย่างต่อเนื่อง ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพเมื่ออยู่ในกลุ่ม หรือสังคม ต่อไปในอนาคต
 2. เป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์
 3. เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสนใจของตน รู้จักตนเองมากขึ้น
 4. เป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียนได้มีนิสัยใฝ่รู้ กระหายที่จะค้นคว้าหาความรู้อย่างไม่หยุดยั้ง
 5. ฝึกความเป็นผู้นำ และรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
 6. ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถนำสิ่งที่ค้นหามาได้ สรุปเป็นมโนคติ หลักการ ฯลฯ ได้

งานวิจัย

งานวิจัยในต่างประเทศ

เวลส์ (Wells, 1967 : 2757 A) ได้ศึกษาถึงผลของความคาดหวัง และความพอใจในการเรียนด้วยตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยมีสาระน่าสนใจบางประการดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับเพศมีความสำคัญ กล่าวคือ นักเรียนหญิงมีอัตราความคาดหวังสูงกว่านักเรียนชาย
2. ความคาดหวังของนักเรียน มีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะวิชาที่นักเรียนเรียน
3. แผนการเรียนด้วยตนเองของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับแผนการเรียนที่นักเรียนเลือกเรียน

โอลเซน (Olsen. 1976 : 919 - A - 920 - A) ได้ศึกษาความต้องการสารนิเทศ สำหรับส่งเสริมนักเรียนพิการแต่ละคน ผลการศึกษาพบว่า ครูซึ่งไม่มีเวลาไปค้นหาสารนิเทศและไม่ได้รับบริการที่ดีจากระบบสารนิเทศ จะมีความต้องการสารนิเทศสูง นอกจากนี้แมงคอลล (Mancall. 1978 : 5193 - A) ได้ศึกษาถึงการใช้แหล่งความรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโครงการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการวิจัยมีสาระสำคัญบางประการดังนี้

1. นักเรียนสามารถค้นหาสารนิเทศได้จากห้องสมุดหลาย ๆ ประเภท
2. นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ห้องสมุดเป็นสถานที่ให้ความช่วยเหลือได้
3. การใช้ห้องสมุดบ้าน ให้ผลต่อโครงการศึกษาห้องสมุดสำหรับบ้านและโรงเรียน
4. นักเรียนส่วนมากต้องการใช้ หนังสือที่เป็นเล่มมากกว่าวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น
5. หนังสืออ้างอิงและวารสารอ้างอิงส่วนมากมีเนื้อหาล้าสมัย
6. นักเรียนยังประสบปัญหาในการค้นหาชื่อเรื่องจากการอ่านวารสาร
7. คำนีวารสารที่ได้รับความพอใจมากคือ Readers' Guide to Periodical Literature

Literature

งานวิจัยในประเทศ

สุนทร แก้วลาย (สุนทร แก้วลาย 2512 : 153 - 155) ได้ศึกษาเรื่องการส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งอาจารย์และบรรณารักษ์จัดให้แก่นักศึกษา ในวิทยาลัยครูนั้น ผลการวิจัยมีข้อควรนำเสนอ เช่น

1. การอ่านของนักศึกษา

1.1 นักศึกษาส่วนใหญ่อ่านหนังสือประกอบบทเรียนน้อยทั้ง ๆ ที่อาจารย์ส่วนมากเห็นสอดคล้องกันว่า นักศึกษาต้องอ่านหนังสือประกอบบทเรียนมาก

1.2 อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่านักศึกษามีนิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับปานกลางและอ่อน

2. ความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน นักศึกษาต้องการให้จัดกิจกรรมต่อไปนี้ ในระดับความถี่สูง

- 2.1 แนะนำหนังสืออ้างอิงประกอบวิชาเรียน
- 2.2 แนะนำวิธีอ่านหนังสือเพื่อจุดมุ่งหมายต่าง ๆ
- 2.3 จัดอภิปรายเกี่ยวกับวิธีใช้ตำรา
- 2.4 จัดอภิปรายเกี่ยวกับการอ่านหนังสือเพื่อจุดประสงค์ต่าง ๆ
- 2.5 แนะนำบทความใหม่ ๆ จากวารสาร
- 2.6 แนะนำหนังสือประเภทนวนิยาย และเรื่องสั้น โดยเล่าเรื่องย่อ หรือวิจารณ์

ให้ฟัง

- 2.7 แบ่งชั่วโมงให้นักศึกษาเข้าไปค้นคว้าในห้องสมุด
- 2.8 เสนอบทวิจารณ์หนังสือที่ป้ายนิเทศ

3. ความต้องการของนักศึกษาในการฝึกฝนการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษาซึ่งเรียนวิชาในหมวดต่าง ๆ กล่าวคือ วิทยาศาสตร์ วิชาเลือก และวิชาเอก - โท มีความต้องการฝึกฝนการเรียนรู้ด้วยตนเองในแขนงวิชานั้น ๆ ในระดับความถี่สูง

สำหรับการเปรียบเทียบถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของระดับ ลี้ตระกูล (ทองประดับ ลี้ตระกูล 2516 : 251) ได้ศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียน อายุ 13 - 18 ปี ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี อะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก นครสวรรค์ สระบุรี อ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความสนใจที่มีต่อหนังสือของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะสนใจหนังสือรวมทุกหมวด และหนังสือเป็นรายหมวดทั้ง 11 หมวดไม่แตกต่างกัน แต่ มนุ จิมพิบูลย์ (มนุ จิมพิบูลย์ 2517 : 257) ได้ศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13 - 18 ปี ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดกำแพงเพชร ตาก ลำปาง เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความสนใจที่มีต่อหนังสือของนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ต่างกัน คือ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สนใจหนังสือในหมวดเบ็ดเตล็ด วรรณคดี และนวนิยายมากกว่านักเรียนชายที่ระดับ .01 และสนใจหนังสือในหมวดปรัชญา ศาสนา มากกว่านักเรียนชายที่ระดับ .05

นอกจากนี้ความสนใจในการอ่านของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พบว่ากลุ่มคะแนนสูง ปานกลาง และต่ำ มีความสนใจในหมวดภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 ส่วน วรศักดิ์ เพียรชอบ และสุจริต เพียรชอบ (วรศักดิ์ เพียรชอบ และสุจริต เพียรชอบ 2522 : 571 - 576) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการที่สำคัญของ นักเรียนไทยในชั้นมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการของนักเรียนชายและหญิง ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านอื่น ๆ มีความแตกต่างกัน ยกเว้น ด้านสังคม ในขณะที่เดียวกันนักเรียนชายมีความต้องการทางด้านร่างกายสูงกว่านักเรียนหญิง แต่ นักเรียนหญิงมีความต้องการทางด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และด้านอื่น ๆ สูงกว่านักเรียนชาย และพบว่า ความต้องการของนักเรียนเมื่อแยกตามระดับชั้น จะเรียงลำดับไม่เหมือนกัน ตัวอย่าง เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม. 4) ทางด้านสติปัญญา นักเรียนชายมีความต้องการในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับคือ ความต้องการมีไหวพริบในการแก้ปัญหาต่าง ๆ มีความรู้ สามารถ ประกอบอาชีพได้ ส่วนนักเรียนหญิง มีความต้องการในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับคือ เรียนต่อ ให้สูงขึ้น มีไหวพริบในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เฉลียวฉลาด มีความรอบรู้ และเรียนเก่ง นอกจากนี้ บำรุง สุขพรรณ (บำรุง สุขพรรณ 2526 : 119 - 120) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการ รับข่าวสารของเยาวชนในชนบทและผลที่มีต่อการพัฒนาชนบท ศึกษาเฉพาะกรณี นักเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดชลบุรีที่รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ที่พิมพ์เผยแพร่ในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสนใจประเภทข่าวและบทความที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์แตกต่างกัน สามารถสรุปได้ดังนี้ ประเภทข่าว นักเรียนสนใจข่าวต่างประเทศร้อยละ 33.16 จัดเป็นอันดับ 1 ข่าวการเมือง และข่าวบันเทิง สนใจร้อยละ 24.33 จัดเป็นอันดับ 2 ข่าวกีฬา สนใจร้อยละ 23 จัดเป็น อันดับ 3 ข่าวอาชญากรรม สนใจร้อยละ 17.66 จัดเป็นอันดับ 4 และข่าวเศรษฐกิจสนใจ ร้อยละ 15 จัดเป็นอันดับ 5 ประเภทบทความการเมือง การปกครอง สนใจร้อยละ 25.17 จัดเป็นอันดับ 1 สารคดี ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สนใจร้อยละ 20.83 จัดเป็นอันดับ 2 กีฬา สนใจร้อยละ 18.16 จัดเป็นอันดับ 3 เศรษฐกิจ สนใจร้อยละ 15 จัดเป็นอันดับ 4 การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม สนใจร้อยละ 14.50 จัดเป็นอันดับ 5 สุขภาพ สนใจร้อยละ 13.37 จัดเป็นอันดับ 6 ส่วนประเภทภาพหรือโฆษณาทำให้เกิดความรู้สึกด้านจิตใจ นักเรียน

สนใจร้อยละ 50.33 ความรู้สึกด้านอารมณ์ สนใจร้อยละ 28.17 และความรู้สึกด้านจารีต
ประเพณี สนใจร้อยละ 20.83

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้า ได้แบ่งวิธีดำเนินการออกเป็นขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. เลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. จัดกระทำข้อมูล
5. เลือกสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดแพร่ โดยมีเหตุผลดังนี้

1.1.1 นักเรียนกำลังอยู่ในวัยรุ่น ตามหลักจิตวิทยาอธิบายว่า เป็นวัยที่กำลังแสวงหาความเชื่อมั่นในตัวเอง ต้องการไต่หาความรู้ ฯลฯ

1.1.2 นักเรียนมีความคุ้นเคยกับแหล่งความรู้ในห้องเรียน

1.1.3 นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมีประสบการณ์เกี่ยวกับวิธีเรียนมาแล้วในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ย่อมทราบถึงข้อบกพร่องในการเรียนของตนเองดีกว่าปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ถ้าต้องการเรียนในระดับสูงขึ้น ทั้งด้านวิชาชีพและวิชาสามัญ

1.1.4 นักเรียนมีโอกาสสมัครเป็นนักศึกษามูลนิธิภายนอก ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริม การเรียนรู้ด้วยตนเอง และใช้สิทธิสอบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประเภทมูลนิธินอก ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการ ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ 2527 : 8 - 9)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นำมาจากประชากรประมาณ 2,200 คน ซึ่งเลือกมาโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีแนวดำเนินการดังนี้

1.2.1 นำจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนทั้งสิ้น 8 โรงเรียน มาจำแนกตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา ได้แก่

1.2.1.1 สถานที่ตั้งโรงเรียน

1.2.1.2 เพศ

1.2.1.3 แผนการเรียน

1.2.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2.2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยตารางสำเร็จจากบทความเรื่อง "Determining Sample Size for Research Activities" โดย Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan ซึ่งปรากฏอยู่ในวารสาร Education and Psychological Measurement หน้า 608 - 609 ปรากฏว่า ได้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 330 คน

1.2.3 หาลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีจับฉลาก ได้จำนวน 300 คน ดังปรากฏรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร

	ชาย						หญิง					
	แผนการเรียน 1 วิทย์ - คณิต			แผนการเรียน 2 ศิลป์ - ภาษา			แผนการเรียน 3 วิชาชีพ			แผนการเรียน 4 วิทย์ - คณิต		
	สูง	กลาง	ต่ำ	สูง	กลาง	ต่ำ	สูง	กลาง	ต่ำ	สูง	กลาง	ต่ำ
โรงเรียน พิริยาลัย อินทนิลวิทยา	-	-	1	-	1	5	-	-	-	2	14	6
	2	10	16	-	1	7	-	2	8	-	2	3
	-	1	2	-	-	-	-	1	3	-	2	2
	32			14			14			31		
รวม												
โรงเรียน โรงเรียนอนุสรณ์ วไลยเกียรติอุปถัมภ์ คลองวิทยา สองพิทยาคม	-	3	4	-	1	14	-	1	6	-	3	2
	-	2	1	-	3	12	-	2	7	-	2	1
	-	1	2	-	1	5	-	2	2	-	1	2
	-	2	3	-	-	3	-	1	3	-	1	-
	-	-	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-
	18			46			24			12		
รวม												
รวมทั้งหมด												

รวมทั้งหมด

152

300

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามความต้องการสารสนเทศที่ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เนื้อหาสารสนเทศที่ต้องการของนักเรียน 3 ด้าน
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสารสนเทศของนักเรียน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. พิจารณาจากจุดมุ่งหมายของงานวิจัยครั้งนี้
2. ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จุดมุ่งหมาย หลักการของหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ ความต้องการของนักเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ

3. กำหนดหัวข้อและขอบเขตเนื้อหาสารสนเทศที่ต้องการของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกได้

3 ด้าน คือ

- 3.1 ด้านพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ

- ก. การศึกษา
- ข. สุขภาพ
- ค. คุณธรรม

- 3.2 ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

- ก. ความรู้ในวิชาชีพ
- ข. ทักษะในวิชาชีพ
- ค. เจตคติในวิชาชีพ

3.3 ด้านความเป็นพลเมืองดี ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

- ก. ความรับผิดชอบ
- ข. วินัยทางสังคม
- ค. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

4. สร้างแบบสอบถามสารนิเทศที่นักเรียนต้องการ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ต (Likert) โดยมีข้อเลือก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 5 ข้อ

5. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยอาศัยดุลพินิจของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (Subject Matter Specialist) จำนวน 5 ท่าน แล้วนำมาหาค่าดัชนีแห่งความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (สมบุรณ์ ชิตพงศ์ 2527 : 129)

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจและแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน แล้วนำมาตรวจหาค่าคะแนนจากตัวเลือกที่นักเรียนเลือก เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161) ซึ่งผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9159 แสดงว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูง สมควรนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

7. ตรวจรายละเอียดและแก้ไขส่วนน้อยคำต่าง ๆ อีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปใช้สอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

8. กำหนดหัวข้อและขอบเขตความคิดเห็นเกี่ยวกับสารนิเทศของนักเรียน แล้วสร้างเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ในเรื่องต่าง ๆ 9 เรื่อง ดังนี้

- 8.1 แรงจูงใจที่ต้องการสารนิเทศ
- 8.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการกับการได้รับสารนิเทศ
- 8.3 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสารนิเทศ
- 8.4 ประโยชน์ของสารนิเทศที่นักเรียนได้รับ
- 8.5 ประเภทของสารนิเทศที่นักเรียนต้องการ

8.6 รูปแบบของการได้รับสารนิเทศ

8.7 แหล่งทศนควาสารนิเทศเพิ่มเติม

8.8 การให้ความช่วยเหลือแนะนำสารนิเทศ

8.9 ความคาดหวังที่จะได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสารนิเทศ

ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของนักเรียนได้แก่ สถานที่เรียน เพศ แผนการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีรูปแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการสารนิเทศ มีจำนวน 50 ข้อ โดยมีรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale)กำหนดระดับความต้องการสารนิเทศไว้ 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องสารนิเทศของนักเรียน ซึ่งกำหนดเรื่องไว้ 9 เรื่อง โดยมีรูปแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบชนิดปลายเปิด

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ต้องการน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1
ต้องการน้อย	ให้คะแนน	2
ต้องการปานกลาง	ให้คะแนน	3
ต้องการมาก	ให้คะแนน	4
ต้องการมากที่สุด	ให้คะแนน	5

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอเวลาจากทางโรงเรียน ให้นักเรียนได้ทำแบบสอบถาม มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือติดต่อกับทางโรงเรียนที่กำหนดไว้ เพื่อขออนุญาตดำเนินงานวิจัย โดยส่งทางไปรษณีย์ล่วงหน้า 1 สัปดาห์
2. เดินทางไปที่โรงเรียนพร้อมกับนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย
3. ดำเนินงานวิจัยในเรื่องการเก็บข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตามแนวปฏิบัติดังนี้
 - 3.1 กล่าวคำทักทายนักเรียน และแนะนำให้อ่านใจในจุดมุ่งหมายของงานวิจัย เพื่อขอความร่วมมือและความตั้งใจในการตอบแบบสอบถามของนักเรียน
 - 3.2 แจกแบบสอบถามทั้งชุดให้นักเรียนแต่ละคนจนครบทุกคน แล้วอธิบายคำชี้แจงในแบบสอบถามเพิ่มเติม
 - 3.3 เดินดูนักเรียนแต่ละคนเพื่อตรวจดูว่า ยังมีนักเรียนคนใดสงสัยข้อความหรือวิธีทำอีกบ้าง ก็อธิบายเป็นรายบุคคลอีก
 - 3.4 เมื่อทุกคนตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วก็นำแบบสอบถามกลับคืนมา เพื่อดำเนินงานตามขั้นตอนของงานวิจัยต่อไป

การจัดกระทำข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนแล้ว ได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากแบบสอบถามที่นำไปสอบถามและได้รับแบบสอบถามกลับคืน มีคำตอบที่สมบูรณ์ จำนวน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00
2. จำแนกแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา
3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนข้อความที่นักเรียนเลือกในแต่ละข้อ โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

ต้องการน้อยที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ	1
ต้องการน้อย	มีคะแนนเท่ากับ	2
ต้องการปานกลาง	มีคะแนนเท่ากับ	3
ต้องการมาก	มีคะแนนเท่ากับ	4
ต้องการมากที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ	5

4. วิเคราะห์ข้อมูลตามข้อสมมติฐาน โดยนำผลที่ได้จากข้อ 3 มาวิเคราะห์ตามข้อสมมติฐาน ได้แก่

4.1 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี และองค์ประกอบที่ศึกษาในแต่ละด้าน เมื่อจำแนกตามสถานที่ตั้งโรงเรียน และเพศ โดยใช้ $t - test$

4.2 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ ด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี และองค์ประกอบที่ศึกษาในแต่ละด้าน เมื่อจำแนกตามแผนการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน และทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ ถ้าพบที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ $q - statistic$

5. นำแบบสอบถามตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสารนิเทศของนักเรียนมาจัดอันดับความสำคัญ โดยดำเนินการดังนี้

- 5.1 แยกแยะความถี่ของข้อมูลในแต่ละข้อ
- 5.2 คำนวณหาค่าร้อยละ
- 5.3 จัดอันดับความสำคัญในแต่ละข้อ

5. การเลือกสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียน

5.2 หาค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage ratio) ใช้สูตร (Johnson and Jackson. 1953 : 247)

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

5.3 หาค่าความแปรปรวน (Variance) โดยคำนวณจากสูตร (Hines. 1980 : 211)

$$S^2 = \frac{N \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวน

$\sum fX$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

fX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียน

5.4 หาค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม (Walpole. 1982 : 311)

$$t = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}{\sqrt{\frac{(N_1 - 1) S_1^2 + (N_2 - 1) S_2^2}{N_1 + N_2 - 2}}} \sqrt{\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

ในกรณีที่ $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\frac{s_1^2}{n_1}}{n_1 - 1} + \frac{\frac{s_2^2}{n_2}}{n_2 - 1}}$$

- t = ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ = ค่าความเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 s_1^2, s_2^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 = จำนวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

5.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยใช้ F - test ตามตารางต่อไปนี้
(Winer. 1971 : 150)

TABLE 3 Analysis of Variance

Source of Variation	SS	df	MS	F
Between group	SS _{between}	K - 1	MS _{between}	$F = \frac{MS_{\text{between}}}{MS_{\text{within}}}$
Within group	SS _{within}	Kn - k	MS _{within}	
Total	SS _{total}	Kn - 1		

เมื่อ SS แทน ค่า Sum Square
MS แทน ค่า Mean Square
df แทน ค่า degree of freedom
F แทน ค่าความแปรปรวน

5.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มใช้ Studentized q - statistic
(Winer. 1971 : 185)

$$q = \frac{\bar{T}_{\text{largest}} - \bar{T}_{\text{smallest}}}{\sqrt{MS_{\text{error}}/n}}$$

เมื่อ $\bar{T}_{\text{largest}}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มหนึ่ง
 $\bar{T}_{\text{smallest}}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มหนึ่ง
 MS_{error} แทน Mean Square error
n แทน Harmonic mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5.7 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ Alpha Coefficient (α)
 (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_{xi}^2}{S_{xt}^2} \right)$$

เมื่อ α_k แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 k แทน จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม
 S_{xi}^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อคำถาม
 S_{xt}^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลวิเคราะห์ข้อมูล จะเสนอเป็น 2 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดแพร่ ในด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี เมื่อจำแนกตามสถานที่ เพศ แผนการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 ประมวลผลความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสารนิเทศ โดยวิธีหาค่าร้อยละ และจัดอันดับ ซึ่งแยกตามหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 แรงจูงใจที่ต้องการสารนิเทศ
- 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการกับการได้รับสารนิเทศ
- 2.3 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสารนิเทศ
- 2.4 ประโยชน์ของสารนิเทศที่นักเรียนได้รับ
- 2.5 ประเภทของสารนิเทศที่นักเรียนต้องการ
- 2.6 รูปแบบของการได้รับสารนิเทศ
- 2.7 แหล่งค้นคว้าสารนิเทศเพิ่มเติม
- 2.8 การให้ความช่วยเหลือแนะนำสารนิเทศ
- 2.9 ความคาดหวังที่จะได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสารนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน เมื่อจำแนกตามสถานที่

สมมติฐานการวิจัย "นักเรียนที่มีสถานที่เรียนแตกต่างกัน มีความต้องการสารนิเทศในแต่ละด้านแตกต่างกัน"

ตาราง 2 เปรียบเทียบความต้องการด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ระหว่างในเมืองกับนอกเมือง

ความต้องการสารนิเทศ	ในเมือง (n = 153)		นอกเมือง (n = 147)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
พัฒนาตนเอง	4.0118	0.8551	3.9476	0.9357	0.5867
พัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติ ที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ	3.8035	0.9258	3.7099	0.9975	0.8256
พัฒนาความเป็นพลเมืองดี	4.0094	0.7474	3.9719	0.3732	0.3732
ส่วนรวม	3.9527	0.8489	3.8888	0.5892	0.5892

$$t_{.05} = 1.96$$

จากตาราง 2 จะเห็นได้ว่า นักเรียนในเมืองและนอกเมืองมีความต้องการสารนิเทศแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน เป็นการขัดแย้งกับสมมติฐานและเมื่อพิจารณาความต้องการโดยส่วนรวมก็พบเช่นเดียวกันว่า สถานที่เรียนต่างกัน ไม่ทำให้ความต้องการสารนิเทศทุกด้านแตกต่างกัน

เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชัดเจนยิ่งขึ้น จึงจำแนกความต้องการแต่ละด้านตามองค์ประกอบที่ศึกษา และทำการเปรียบเทียบ ดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะและ
เจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านความเป็นพลเมืองที่เมื่อจำแนกตามองค์ประกอบ
ที่ศึกษาระหว่างสถานที่เรียนต่างกัน

ความต้องการ	องค์ประกอบ ของสารสนเทศ	ในเมือง (n = 153)		นอกเมือง (n = 147)		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
พัฒนา ตนเอง	การศึกษา	3.9455	0.9600	3.8156	1.0038	1.1354
	สุขภาพ	4.1425	0.6773	4.1320	0.8531	0.1039
	คุณธรรม	4.0022	0.8266	3.9921	0.8479	0.0957
ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติ ที่ถูกต้องในการ ประกอบอาชีพ	ความรู้ในวิชาชีพ	4.0000	0.7827	3.8163	0.9485	1.7077
	ทักษะในวิชาชีพ	3.4820	1.1142	3.4949	1.1022	0.1059
	เจตคติในวิชาชีพ	3.8641	0.7956	3.7755	0.1927	0.8289
ด้านพัฒนาความ เป็นพลเมืองดี	ความรับผิดชอบ	3.9989	0.7683	3.9422	0.7901	0.5563
	วินัยทางสังคม	3.9913	0.7240	3.9320	0.7650	0.5950
	ความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่	4.0523	0.7501	4.0765	0.7079	0.2459

$$t_{.05} = 1.96$$

จากตาราง 3 จะเห็นว่า นักเรียนที่อยู่ในเมืองและนอกเมือง มีความต้องการสารสนเทศ
ในแต่ละองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี เมื่อจำแนกตามเพศ

สมมติฐานการวิจัย "นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความต้องการสารสนเทศในแต่ละด้านแตกต่างกัน"

ตาราง 4 เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ความต้องการสารสนเทศ	ชาย (n = 148)		หญิง (n = 152)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
พัฒนาตนเอง	3.9250	0.8886	4.0342	0.8965	-1.0010
พัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติ ที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ	3.7066	1.0022	3.8073	0.9201	-0.8898
พัฒนาความเป็นพลเมืองดี	3.9388	0.7715	4.0419	0.7341	-1.0294
ส่วนรวม	3.8682	0.8929	3.9732	0.8618	-0.9689

$$t_{.05} = 1.96$$

จากตาราง 4 จะเห็นว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความต้องการสารสนเทศแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน เป็นการขัดแย้งกับสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาความต้องการโดยส่วนรวมก็พบเช่นเดียวกันว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความต้องการทุกด้านไม่แตกต่างกัน

เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ชัดเจนยิ่งขึ้น จึง จำแนกความต้องการแต่ละด้านตามองค์ประกอบที่ศึกษา และทำการเปรียบเทียบ ดังตารางที่ 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี เมื่อจำแนกตามองค์ประกอบที่ศึกษา ระหว่างเพศชายและเพศหญิง

ความต้องการ	องค์ประกอบ ของสารนิเทศ	ชาย (n = 148)		หญิง (n = 152)		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านพัฒนาตนเอง	การศึกษา	3.7898	0.9505	3.9715	1.0036	1.5921
	สุขภาพ	4.1459	0.7472	4.1289	0.7191	0.1685
	คุณธรรม	3.9437	0.8469	4.0493	0.8219	1.0014
ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติ ที่ถูกต้องในการ ประกอบอาชีพ	ความรู้ในวิชาชีพ	3.8432	0.8604	3.9750	0.8753	1.2247
	ทักษะในวิชาชีพ	3.4307	1.1559	3.5444	1.0557	0.9357
	เจตคติในวิชาชีพ	3.7905	0.9371	3.8500	0.7733	0.5564
ด้านพัฒนาความเป็น พลเมืองดี	ความรับผิดชอบ	3.9200	0.7794	4.0208	0.7756	0.9898
	วินัยทางสังคม	3.9043	0.7924	4.0136	0.6923	1.1489
	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.0186	0.7222	4.1086	0.7328	0.9135

$$t_{.05} = 1.96$$

จากตาราง 5 จะเห็นได้ว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความต้องการสารนิเทศในแต่ละองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบความต้องการการสำนึกผิดด้านพัฒนาตนเอง ด้านรู้ความรู้อักเสบและเจตคติ
 ที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
 โดยจำแนกตามแผนการเรียน

สมมติฐานการวิจัย "นักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกัน มีความต้องการการสำนึกผิด
 แต่ละด้านแตกต่างกัน"

ตาราง 6 เปรียบเทียบความต้องการการสำนึกผิดด้านพัฒนาตนเอง ด้านรู้ความรู้อักเสบและเจตคติ
 ที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ระหว่างนักเรียนที่มี
 แผนการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	0.2291	0.1145	4.0799*
Within - group (W)	297	0.8340	0.2808	
Total	299	0.8570		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, $F_{.05}(2,297) = 3.02$

จากตาราง 6 จะเห็นว่า นักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน คือ แผนการเรียน 1
 วิทย-คณิต แผนการเรียน 2 ศิลป-ภาษา และแผนการเรียน 3 วิชาชีพ มีความต้องการการสำนึกผิด
 ด้านพัฒนาตนเอง ด้านรู้ความรู้อักเสบและเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐาน และแสดงว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสาม
 กลุ่ม มีความต้องการการสำนึกผิดแตกต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่ม ฉะนั้นเพื่อเป็นการตรวจสอบว่า
 กลุ่มตัวอย่างคู่ใดมีความต้องการการสำนึกผิดแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างของ
 คะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ q - statistic เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบ
 ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะและ
เจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ระหว่างนักเรียน
ที่มีแผนการเรียนต่างกันเป็นรายคู่

แผนการเรียน		แผนการเรียน 1 วิทย์ - คณิต	แผนการเรียน 2 ศิลป์ - ภาษา	แผนการเรียน 3 วิชาชีพ
	$\bar{X}$	27114.7	29194	314959.4
แผนการเรียน 1 วิทย์-คณิต	27114.7	-	2079.3 *	7844.7 *
แผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา	29194		-	5765.4 *
แผนการเรียน 3 วิชาชีพ	34959.4			-

$r = 2$ $r = 3$

$q .99 (r, 297)$

3.64

4.12

$\sqrt{MS_{error}/n}$

$q .99 (r, 297)$

0.2063

0.2336

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนแผนการเรียน 1 วิทย์-คณิต มีความต้องการสารนิเทศ
ต่างจากนักเรียนแผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา และนักเรียนแผนการเรียน 3 วิชาชีพ อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนแผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา มีความต้องการ
สารนิเทศต่างจากนักเรียนแผนการเรียน 3 วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสารนิเทศของนักเรียนชัดเจนยิ่งขึ้น
จึงจำแนกตามองค์ประกอบที่ศึกษาและทำการเปรียบเทียบ ปรากฏผลตามตาราง 8, 9, 10, 11,
12 และ 13

ตาราง 8 เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเอง ระหว่างนักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน

Source Of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	0.3780	0.1890	4.0904*
Within - group (W)	297	0.1372	0.4620	
Total	299	0.1410		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 $F_{.05}(2,297) = 3.02$

จากตาราง 8 จะเห็นว่า นักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน คือ แผนการเรียน 1 วิทยาศาสตร์ แผนการเรียน 2 ศิลป-ภาษา และแผนการเรียน 3 วิชาชีพ มีความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งนำไปตามสมมติฐาน และแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่ม มีความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่ม ฉะนั้นเพื่อเป็นการตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างใดมีความต้องการสารสนเทศแตกต่างกัน จึงทำการตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ q - statistic เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบ ปรากฏผลในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเอง ระหว่างนักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกันเป็นรายคู่

แผนการเรียน		แผนการเรียน 1 วิทย์-คณิต	แผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา	แผนการเรียน 3 วิชาชีพ
	$\bar{X}$	11018.5	11854.5	14203
แผนการเรียน 1 วิทย์-คณิต	11018.5	-	836*	3184.6*
แผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา	11854.5		-	2348.6*
แผนการเรียน 3 วิชาชีพ	14203			-

		$r = 2$	$r = 3$
	$q (r, 297)$	3.64	4.12
$\sqrt{MS_{error}/n}$	$q (r, 297)$	0.2649	0.2999

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียนแผนการเรียน 1 วิทย์-คณิต มีความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเองแตกต่างกับนักเรียนแผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา และนักเรียนแผนการเรียน 3 วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนแผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา มีความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเองแตกต่างจากนักเรียนแผนการเรียน 3 วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ ระหว่างนักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	0.1632	0.8161	4.0286*
Within - group (W)	297	0.6016	0.2025	
Total	299	0.6197		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F_{.05}(2,297) = 3.02$

จากตาราง 10 จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน คือ แผนการเรียน 1 วิทยาศาสตร์ แผนการเรียน 2 ศิลป-ภาษา และแผนการเรียน 3 วิชาชีพ มีความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่ม มีความต้องการสารนิเทศแตกต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่ม ฉะนั้นเพื่อเป็นการตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างใดมีความต้องการสารนิเทศแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ q - statistic เป็นสถิติในการตรวจสอบ ปรากฏผลดังตาราง 7

ตาราง 11 เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ ระหว่างนักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกันเป็นรายคู่

แผนการเรียน	$\bar{X}$	แผนการเรียน 1 วิทย์-คณิต 7312.53	แผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา 7862	แผนการเรียน 3 วิชาชีพ 9405.03
แผนการเรียน 1 วิทย์-คณิต	7312.53	-	549.47	2092.5 *
แผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา	7862		-	1543.03 *
แผนการเรียน 3 วิชาชีพ	9405.03			-

r = 2

r = 3

q.99 (r,299)

3.90

4.12

 $\sqrt{MS_{error}/k}$

q.99 (r,297)

0.1754

0.1985

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 พบว่า นักเรียนแผนการเรียน 1 วิทย์-คณิต มีความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพแตกต่างจากนักเรียนแผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา และนักเรียนแผนการเรียน 3 วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนแผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา มีความต้องการสารสนเทศแตกต่างจากนักเรียนแผนการเรียน 3 วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ระหว่างนักเรียน
ที่มีแผนการเรียนแตกต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	0.2449	0.1224	4.1077 *
Within - group (W)	297	.8853	0.2981	
Total	299	.9098		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F_{.05(2,297)} = 3.02$

จากตาราง 12 จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกัน คือ แผนการเรียน 1 วิทยุ-คณิต แผนการเรียน 2 ศิลป-ภาษา และแผนการเรียน 3 วิชาชีพ มีความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่ม มีความต้องการสารสนเทศแตกต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่ม ฉะนั้น เพื่อเป็นการตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างใดมีความต้องการสารสนเทศแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ q - statistic เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบ ปรากฏผลดังตาราง 7

ตาราง 13 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ระหว่างนักเรียน
ที่มีแผนการเรียนแตกต่างกันเป็นรายคู่

แผนการเรียน	$\bar{X}$	แผนการเรียน 1 วิทย์-คณิต	แผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา	แผนการเรียน 3 วิชาชีพ
		8783.64	9477.49	11351.3
แผนการเรียน 1 วิทย์-คณิต	8783.64	-	693.85*	2567.66*
แผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา	9477.49		-	1873.81*
แผนการเรียน 3 วิชาชีพ	11351.3			-

r = 2

r = 3

q .99 (r,297)

3.64

4.12

 $\sqrt{MS_{\text{error}}/n}$

q .99 (r,297)

0.2129

0.2410

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 พบว่า นักเรียนแผนการเรียน 1 วิทย์-คณิต มีความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดีแตกต่างจากนักเรียนแผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา และนักเรียนแผนการเรียน 3 วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนแผนการเรียน 2 ศิลป์-ภาษา มีความต้องการสารนิเทศต่างจากนักเรียนแผนการเรียน 3 วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน

การเปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยจำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมมติฐานการวิจัย "นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความต้องการสารนิเทศแต่ละด้านต่างกัน"

ตาราง 14 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	0.46805	0.23402	0.8155
Within - group (W)	297	0.8523	0.2869	
Total	299	0.85701		

$$F_{.05} (2,297) = 3.02$$

จากตาราง 14 จะเห็นว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน คือ สูง กลาง ต่ำ มีความต้องการสารนิเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐาน

เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสารนิเทศชัดเจนยิ่งขึ้น จึงจำแนกตามองค์ประกอบที่ศึกษา และทำการเปรียบเทียบ ปรากฏผลตามตาราง 14, 15 และ 16 ตาราง 15 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	0.7143	0.3871	0.8200
Within - group (W)	297	0.1402	0.4721	
Total	299	0.1410		

$$F_{.05} (2,297) = 3.02$$

จากตาราง 15 จะเห็นว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน คือ สูง กลาง และต่ำ มีความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐาน ตาราง 16 เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้อง ในการประกอบอาชีพ ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	0.3369	0.1684	0.8142
Within - group	297	0.6146	0.2069	
Total	299	0.6179		

$$F_{.05 (2,297)} = 3.02$$

จากตาราง 16 จะเห็นว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันคือ สูง กลาง และต่ำ มีความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐาน

ตาราง 17 เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	0.4932	0.2466	0.8094
Within - group (W)	297	0.9049	0.3046	
Total	299	0.9098		

$$F_{.05 (2,297)} = 3.02$$

จากตาราง 17 จะเห็นว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ สูง กลาง และ ต่ำ มีความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐาน

ตอนที่ 2 ประมวลความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสารนิเทศที่ต้องการ

2.1 แรงจูงใจที่นักเรียนต้องการสารนิเทศ ปรากฏผลดังตาราง 18

ตาราง 18 แรงจูงใจที่นักเรียนต้องการสารนิเทศ

รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
- ความอยากรู้อยากเห็น	244	81.3	1
- เพื่อนๆแนะนำ	3	1	4
- ครู- บรรณารักษ์แนะนำ	19	6.3	3
- สื่อมวลชนประเภทต่างๆแนะนำ	34	11.3	2
- อื่นๆ	-	-	
รวม	300	99.9	

จากตาราง 18 แสดงว่า ความอยากรู้อยากเห็นด้วยตนเอง เป็นแรงจูงใจสำคัญอันดับ 1 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 81.3 สื่อมวลชนแนะนำเป็นอันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 11.3 ครู - บรรณารักษ์แนะนำเป็นอันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 6.3 และเพื่อนๆแนะนำเป็นอันดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 1

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการสารนิเทศกับการได้รับสารนิเทศปรากฏผลดังตาราง 19

ตาราง 19 ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการสารนิเทศกับการได้รับสารนิเทศ

รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
- ต้องการมาก ได้รับมาก	110	36.6	2
- ต้องการมาก ได้รับน้อย	153	51	1
- ต้องการน้อย ได้รับมาก	14	4.66	3
- ต้องการน้อย ได้รับน้อย	2	0.6	5
- ได้รับไม่ตรงกับความต้องการ	21	7	4
รวม	300	99.26	

จากตาราง 19 แสดงว่า นักเรียนต้องการสารนิเทศมาก แต่ได้รับน้อย สำคัญเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 51 นักเรียนต้องการสารนิเทศมาก ได้รับสารนิเทศมากอยู่ในอันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 36.6 นักเรียนต้องการสารนิเทศน้อย แต่ได้รับมากเป็นอันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 4.66 นักเรียนได้รับสารนิเทศไม่ตรงกับความต้องการเป็นอันดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 7 และนักเรียนต้องการสารนิเทศน้อย ได้รับน้อย เป็นอันดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 0.6

2.3 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการได้รับสารนิเทศปรากฏผลดังตาราง 20

ตาราง 20 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการได้รับสารนิเทศ

รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
- ไม่ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง	94	31.3	2
- สารนิเทศที่ตรงกับความต้องการมีน้อย	63	21	3
- แหล่งสารนิเทศไม่ดี ค้นหายาก	29	9.6	4
- ไม่มีเวลาว่าง เพราะต้องรวมกิจกรรม	110	36.6	1
- อื่นๆ	4	1.3	5
รวม	300	99.8	

จากตาราง 20 แสดงว่า การไม่มีเวลาว่าง เพราะต้องร่วมกิจกรรมเป็นปัญหาสำคัญอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 36.6 การไม่ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องเป็นอันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 31.3 การมีสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการน้อย อันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 21 ส่วนแหล่งสารนิเทศไม่ดี ค้นหายาก อันดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 9.6 และอื่นๆ ได้แก่ ไม่แน่ใจว่าสารนิเทศมีความถูกต้อง อันดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 1.3

2.4 ประโยชน์ของสารนิเทศที่นักเรียนได้รับ ปรากฏผลดัง ตาราง 21

ตาราง 21 ประโยชน์ของสารนิเทศที่นักเรียนได้รับ

รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
- มีความรู้กว้างขวาง	153	51	1
- ผลการเรียนรู้ดีขึ้น	33	11	3
- เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว	108	36	2
- ได้รับความเชื่อถือจากบุคคล	5	1.6	4
- อื่นๆ	1	0.3	5
รวม	300	99.9	

จากตาราง 21 แสดงว่า สารนิเทศช่วยให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางสำคัญเป็นอันดับอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 51 สารนิเทศช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว อันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 36 สารนิเทศช่วยให้ผลการเรียนรู้ดีขึ้นเป็นอันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 11 สารนิเทศช่วยให้ได้รับความเชื่อถือจากบุคคลอื่น อันดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 1.6 และอื่นๆ ได้แก่ เป็นคนทันสมัย อันดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 0.3

2.5 ประเภทของสารนิเทศที่นักเรียนต้องการ ปรากฏผลดังตาราง 22

ตาราง 22 ประเภทของสารนิเทศที่นักเรียนต้องการ

รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
- ข่าวเหตุการณ์บ้านเมือง	168	56	1
- การท่องเที่ยว	65	21.66	2
- กีฬา	44	14.66	3
- แฟชั่น	14	4.66	4
- อื่นๆ	9	3	5
รวม	300	99.98	

จากตาราง 22 แสดงว่า สารนิเทศที่นักเรียนต้องการเกี่ยวกับข่าว เหตุการณ์บ้านเมืองสำคัญเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 56 การท่องเที่ยว อันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 21.66 กีฬา อันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 14.66 แฟชั่น อันดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 4.66 อื่นๆ ได้แก่ ความรู้ด้านวิชาชีพ การศึกษาต่อ อันดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 3

2.6 รูปแบบของการได้รับสารนิเทศที่นักเรียนต้องการ ปรากฏผลดังตาราง 23

ตาราง 23 รูปแบบของการได้รับสารนิเทศที่นักเรียนต้องการ

รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
- ฟังจากวิทยุและโทรทัศน์	114	38	1
- ดูจากภาพยนตร์หรือวีดีโอ	89	29.66	2
- สนทนา ซักถาม กับบุคคลที่มีความรู้	87	29	3
- อื่นๆ	10	3.33	4
รวม	300	99.99	

จากตาราง 23 แสดงว่า นักเรียนคิดว่าการได้รับสารนิเทศโดยวิธี ฟังจากวิทยุและโทรทัศน์สำคัญ อันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 38 การดูจากภาพยนตร์หรือวีดีโอ อันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 29.66 การสนทนา ซักถามกับบุคคลที่มีความรู้ อันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 29 และอื่นๆ ได้แก่ การอ่าน อันดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 3.33

2.7 แหล่งทัศนवासนิเทศเพิ่มเติม ปรากฏผลดัง ตาราง 24

ตาราง 24 แหล่งทัศนवासนิเทศเพิ่มเติม

รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
- หอสมุดประชาชน	126	42	1
- หอสมุดโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียง	116	38.66	2
- องค์การ สภาที่ราชการ	22	7.3	4
- สำนักข่าว สำนักพิมพ์/ร้านค้า	23	7.6	3
- อื่นๆ	13	4.3	5
รวม	300	99.86	

จากตาราง 24 แสดงว่า นักเรียนเห็นว่าแหล่งทัศนवासนิเทศเพิ่มเติมคือ หอสมุดประชาชน อันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 42 หอสมุดโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียง อันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 38.66 สำนักข่าว สำนักพิมพ์/ร้านค้า อันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 7.6 องค์การ สภาที่ราชการ อันดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 7.3 และอื่นๆ ได้แก่ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ สำหรับหมู่บ้าน วัด อันดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 4.3

2.3 การให้ความช่วยเหลือแนะนำสารนิเทศ ปรัชญาผลดังตาราง 25
 ตาราง 25 ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำสารนิเทศ

รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
- บรรณารักษ์ห้องสมุด	121	40.3	1
- ครู อาจารย์	120	40	2
- เพื่อน ๆ	21	7	4
- ศึกษาด้วยตนเอง	29	9.6	3
- อื่น ๆ	9	3	5
รวม	300	99.9	

จากตาราง 25 แสดงว่านักเรียนคิดว่า ผู้ที่จะให้ความช่วยเหลือนักเรียนเรื่องสารนิเทศ คือ บรรณารักษ์ห้องสมุด อันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 40.3 ครู อาจารย์ อันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 40 ศึกษาด้วยตนเอง อันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 9.6 เพื่อน ๆ อันดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 7 และอื่น ๆ ได้แก่ พ่อแม่ พระภิกษุ ญาติพี่น้อง ครูแนะแนว อันดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 3

2.9 ความคาดหวังที่จะได้รับบริการสารสนเทศจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ปรากฏผลดังตาราง 26
 ตาราง 26 : ความคาดหวังที่จะได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ

รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
- การจัดรายการเผยแพร่ความรู้	163	54.33	1
- การจัดนิทรรศการ	65	21.66	2
- การบริการตอบคำถาม	24	8	4
- การบริการจัดหาสารสนเทศ	48	16	3
- อื่น ๆ	--	--	--
รวม	300	99.99	

จากตาราง 26 แสดงว่า ความคาดหวังของนักเรียนเกี่ยวกับการบริการสารสนเทศจากผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ การจัดรายการเผยแพร่ความรู้ อันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 54.33 การจัดนิทรรศการ อันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 21.33 การจัดหาสารสนเทศอันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 16 การบริการตอบคำถาม อันดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 8

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการสารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดแพร่
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่ โดยแยกตามสถานที่ เพศ และแผนการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดแพร่ ปีการศึกษา 2528 จำนวน 300 คน เป็นชาย 148 คน เป็นหญิง 152 คน กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เนื้อหาสารสนเทศที่ต้องการของนักเรียน
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสารสนเทศของนักเรียน

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบบ 3 ระดับ จำนวน 50 ข้อ ประกอบด้วย

- ข้อความเกี่ยวกับสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง จำนวน 20 ข้อ
- ข้อความเกี่ยวกับสารนิเทศด้านความรู้ ทักษะและเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ จำนวน 14 ข้อ
- ข้อความเกี่ยวกับสารนิเทศด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี จำนวน 16 ข้อ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจนมีคุณภาพสูงเพียงพอ โดยหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านความรู้ ทักษะและเจตคติที่ถูกต้อง ในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี โดยอาศัยคุณพินิจของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จากสูตร $1 - \text{Coefficient}$ ได้ค่าเท่ากับ 0.9150

3. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างและเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตนเอง จำนวน 300 ฉบับ ได้รับกลับคืน มีคำตอบที่สมบูรณ์ 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ทดสอบความแตกต่างของความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ตามองค์ประกอบที่ศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 เมื่อจำแนกตามสถานที่ตั้งโรงเรียนและเพศ โดยใช้ $t - \text{test}$ แบบ Independent

4.2 ทดสอบความแตกต่างของความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ตามองค์ประกอบที่ศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 เมื่อจำแนกตามแผนการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ $F - \text{test}$ และทดสอบค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ $q - \text{statistic}$

4.3 หาคำระดับความคิดเห็นต่อสารนิเทศของนักเรียน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่อยู่ในเมืองกับนอกเมือง มีความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี

โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกความต้องการสารนิเทศในแต่ละด้าน ตามองค์ประกอบ ที่ศึกษาก็ไม่พบความแตกต่างเช่นกัน

2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็น พลเมืองดี โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามความต้องการสารนิเทศในแต่ละด้าน ตามองค์ประกอบที่ศึกษา ก็ไม่พบความแตกต่างเช่นกัน

3. นักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกัน คือแผน 1 (วิทย์-คณิต) แผน 2 (ศิลป์-ภาษา) และแผน 3 (วิชาชีพ) มีความต้องการสารนิเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้าน พัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็น พลเมืองดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน คือระดับคะแนนเฉลี่ยสูง กลาง และต่ำ มีความต้องการสารนิเทศทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับสารนิเทศของนักเรียน มีสาระสำคัญ คือ นักเรียน ยอมรับความสำคัญของสารนิเทศ เพราะสารนิเทศช่วยให้มีความรู้กว้างขวาง และ เห็นว่าควรรู้จักศึกษาหาสารนิเทศด้วยตนเอง โดยใช้ห้องสมุดประชาชนเป็นแหล่งค้นคว้า เติมเต็ม แต่มีปัญหาหรืออุปสรรคคือ ไม่มีเวลาว่าง ทำให้ได้รับสารนิเทศไม่พอเพียง กับความต้องการ จึงคาดหวังว่า จะได้รับสารนิเทศจากบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กับสารนิเทศเป็นผู้ให้การช่วยเหลือ แนะนำ ตลอดจนจัดรายการเผยแพร่ความรู้ ข่าวสาร ต่างๆ ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์และสื่อสารมวลชน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ของการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศ และความภาค
เห็นเกี่ยวกับสารสนเทศของนักเรียน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาเปรียบเทียบ

1. เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศของนักเรียนที่มีสถานที่เรียนต่างกัน

ก. ไม่พบว่าสถานที่ตั้งโรงเรียนภายในเมืองและนอกเมือง ทำให้ความต้องการ
สารสนเทศของนักเรียนแตกต่างกันเอง ความรู้ ทักษะและเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ
และความเป็นพลเมืองก็ แตกต่างกัน ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า "นักเรียนที่มี
สถานที่เรียนแตกต่างกัน มีความต้องการสารสนเทศในแต่ละด้านแตกต่างกัน"

การที่ผลวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ น่าจะเป็นเพราะว่าความร่วมมือกัน
ระหว่าง กลุ่มโรงเรียนภายในจังหวัดแพร่ ที่ต้องการส่งเสริมการศึกษาของกลุ่มให้เท่าเทียมกัน
รวมทั้ง ความเจริญของแต่ละท้องถิ่น โดยเฉพาะปัจจุบันการสื่อสารคมนาคมอย่างทั่วถึงสะดวก
ทำให้นักเรียนทั้งในเมืองและนอกเมืองได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ เท่าเทียมกัน หรือคล้ายคลึงกัน
อีกประการหนึ่ง นักเรียนที่เรียนอยู่ในเมืองมีส่วนที่มีถิ่นอยู่นอกเมืองด้วย และผลการวิจัยนี้ก็สอดคล้อง
กับผลการวิจัยของ แสงสุรีย์ คนศิลป์ (แสงสุรีย์ คนศิลป์ 2519 : 118) ที่พบว่า
นักเรียนในเมืองและนอกเมืองมีความสนใจในหน้าที่พลเมือง ลักษณะอคติทั่วไป และความเกรงครัด
ไม่แตกต่างกัน

ข. เมื่อจำแนกตามองค์ประกอบของสารสนเทศที่นักเรียนต้องการ ไม่พบว่า
นักเรียนในเมืองและนอกเมือง มีความต้องการสารสนเทศต่างกัน

จากการเปรียบเทียบด้านสถานที่นี้ จึงสรุปได้ว่าความต้องการสารสนเทศของ
นักเรียนในเมืองและนอกเมือง ไม่มีความต่างกัน

2. เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ก. ไม่พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนา
ตนเอง ด้านความรู้ ทักษะและเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านความเป็นพลเมืองก็

แตกต่างกัน ซึ่งไม่สนับสนุน สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า "นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความต้องการสารสนเทศแต่ละด้านแตกต่างกัน" และผลการวิจัยข้อนี้ขัดกับผลการวิจัยของ มนุ จิมพลี (มนุ จิมพลี 2517 : 257) ที่ศึกษาเปรียบเทียบความสนใจของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีต่อหนังสือต่างกัน

แต่การที่ผลการวิจัยข้อนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ น่าจะเป็นเพราะว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีโอกาสได้รับประสบการณ์ และได้ฝึกฝนให้รู้จักปรับตัวได้เหมาะสมเท่าเทียมกันมากขึ้น โดยเฉพาะสังคมไทยในปัจจุบันที่ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการดำรงชีวิต เช่นการศึกษาเล่าเรียน การประกอบอาชีพสุจริต ฯลฯ นอกจากนี้ ค่านิยมของสังคมไทยยังยกย่องผู้ที่มีความรู้ ทุกคนจึงพยายามศึกษาหาความรู้เพื่อนำมาปรับปรุงตัวเอง อันเป็นเหตุให้ความต้องการสารสนเทศไม่แตกต่างกัน

ข. เมื่อจำแนกองค์ประกอบของสารสนเทศที่นักเรียนต้องการ ไม่พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความต้องการสารสนเทศแตกต่างกัน
ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงได้แนวคิดไว้ว่า ความต้องการสารสนเทศของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศของนักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน
พบว่านักเรียนที่เรียนแผนการเรียนต่างกัน มีความต้องการสารสนเทศด้านพัฒนาตนเอง ด้านพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาความเป็นพลเมืองดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า "นักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกันมีความต้องการสารสนเทศในแต่ละด้านแตกต่างกัน"

การที่ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานนี้ จึงเป็นไปตามหลักจิตวิทยาว่าด้วยความแตกต่างระหว่างบุคคล และตรงกับแนวคิดของ วีระ สมบูรณ์ (วีระ สมบูรณ์ 2529 : 22-23) ที่เสนอความคิดว่า ธรรมชาติของมนุษย์ย่อมยากจะเหมือนกันในเรื่องหรือแนวที่ตนเข้าใจได้เป็นพื้นฐาน และเมื่อพิจารณาจากโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ที่กำหนดให้เรียนวิชาบังคับ ประกอบด้วยวิชาสามัญ วิชาพื้นฐานวิชาชีพ และวิชาเลือก ประกอบด้วยวิชาเลือกตามแผนการเรียน วิชาเลือกเสรี รวมทั้งแนวการจัดแผนการเรียนที่แต่ละโรงเรียนให้นักเรียนได้เรียนก็แตกต่างกัน ดังนั้น การเปรียบเทียบความต้องการ

สารนิเทศของนักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน จึงกล่าวได้ว่า มีความต้องการสารนิเทศต่างกันจริง และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ก็พบว่า นักเรียนในแผนการเรียนที่ 1 วิทยาศาสตร์ มีความต้องการสารนิเทศแตกต่างจากนักเรียนในแผนการเรียนที่ 2 ศิลป-ภาษาและนักเรียนในแผนการเรียนที่ 3 วิชาชีพ นอกจากนี้ นักเรียนในแผนการเรียนที่ 2 ศิลป-ภาษา มีความต้องการสารนิเทศแตกต่างจากนักเรียนในแผนการเรียนที่ 3 วิชาชีพ เช่นกัน

4. การเปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

ไม่พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความต้องการสารนิเทศต่างกัน จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความต้องการสารนิเทศต่างกัน"

การที่ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ น่าจะเป็นเพราะว่า แนวโน้มการจัดนักเรียนเข้าแผนการเรียนในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดแพร่ มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ตามจุดมุ่งหมายของกลุ่มโรงเรียน และผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองประคับ ลิ้มตระกูล (ทองประคับ ลิ้มตระกูล 2516 : 251) ที่พบว่า ความสนใจหนังสือทุกหมวดและรายวิชา ใน 11 หมวดไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยของ มนู จิมพิบูลย์ (มนู จิมพิบูลย์ 2517 : 257) กลับพบว่า ความสนใจในการอ่านของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความสนใจในหมวดภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ต่างกันที่ระดับ .05 แสดงว่าการเปรียบเทียบเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ควรทำการศึกษาต่อไป

ตอนที่ 2 ประมวลข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสารนิเทศที่นักเรียนต้องการ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสารนิเทศที่นักเรียนต้องการ พบว่าในจำนวนเรื่องที่ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นทั้งหมด 9 เรื่อง มีข้อสำคัญดังนี้

เรื่องแรงจูงใจที่สนับสนุนให้นักเรียนต้องการสารนิเทศ สามารถจัดอันดับสูงสุดไปหาลำดับ คือ ความอยากรู้อยากเรียนด้วยตนเอง อันดับ 1 สื่อสารมวลชนแนะนำ อันดับ 2 ครู-บรรณารักษ์แนะนำ อันดับ 3 เพื่อนๆแนะนำ อันดับ 4 จะเห็นว่าความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของสุนทร แก้วลาย (สุนทร แก้วลาย 2512 : 153-155) ซึ่งพบว่านักศึกษาต้องการฝึกฝนการเรียนด้วยตนเอง ในวิชาบังคับ วิชาเอก วิชาโท ในระดับความถี่สูง

เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการสารนิเทศกับการได้รับสารนิเทศ สามารถจัดอันดับสูงสุดไปหาคำสุดท้ายได้ดังนี้ ความต้องการมาก ได้รับน้อย อันดับ 1 ความต้องการมากได้รับมาก อันดับ 2 ความต้องการน้อย ได้รับมาก อันดับ 3 ได้รับไม่ตรงกับความต้องการ อันดับ 4 และความต้องการน้อย ได้รับน้อย อันดับ 5 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้และผู้รับสารนิเทศไม่ค่อยสัมพันธ์กันเท่าที่ควรจะเป็น

เรื่องปัญหาและอุปสรรคของการได้รับสารนิเทศ สามารถจัดอันดับสูงสุดไปหาคำสุดท้ายได้ดังนี้ การไม่มีเวลาว่าง อันดับ 1 การไม่ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง อันดับ 2 สารนิเทศที่ตรงกับความต้องการมีน้อย อันดับ 3 แหล่งคนควาสารนิเทศไม่ดี ค้นหายาก อันดับ 4 และไม่แน่ใจว่าสารนิเทศถูกต้อง อันดับ 5 ผลในข้อนี้ อาจกล่าวได้ว่านักเรียนมีความต้องการสารนิเทศ แต่ไม่มีเวลาว่าง จึงทำให้ได้รับสารนิเทศน้อย ตรงกับการศึกษาของ โอลเซน (Olsen, 1976 : 919-4920-4) ที่พบว่าครูที่ไม่มีเวลาว่างในการค้นหาสารนิเทศ จะมีความต้องการสารนิเทศสูง

เรื่องประโยชน์ของสารนิเทศ ที่นักเรียนได้รับ สามารถจัดอันดับสูงสุดไปหาคำสุดท้ายได้ดังนี้ ทำให้มีความรู้กว้างขวาง อันดับ 1 เป็นแนวทางแก้ไขปัญหามากๆ อันดับ 2 ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น อันดับ 3 ได้รับความเชื่อถือจากบุคคลอื่น อันดับ 4 และเป็นคนทันสมัย อันดับ 5 ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า นักเรียนยอมรับความสำคัญของสารนิเทศ เพราะสารนิเทศช่วยให้มีความรู้กว้างขวาง ตรงกับความต้องการของนักเรียน

เรื่องประเภทของสารนิเทศที่นักเรียนต้องการ สามารถจัดอันดับสูงสุดไปหาคำสุดท้ายได้ดังนี้ ข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมือง อันดับ 1 การท่องเที่ยว อันดับ 2 กีฬา อันดับ 3 แฟชั่น อันดับ 4 และความรู้ด้านวิชาชีพ อันดับ 5 ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า สารนิเทศที่นักเรียนสนใจอยากรู้มากที่สุดคือข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมือง แสดงให้เห็นว่านักเรียนซึ่งอยู่ในวัยรุ่นนี้มีความต้องการรับรู้ความเคลื่อนไหวทางสภาพสังคม เท่ากับ สันสนุนหลักการทางจิตวิทยาว่าด้วยความต้องการของเด็กวัยรุ่น

เรื่องรูปแบบของการได้รับสารนิเทศที่นักเรียนต้องการ สามารถจัดอันดับสูงสุดไปหาคำสุดท้ายได้ดังนี้ ต้องการฟังจากวิทยุ โทรทัศน์ อันดับ 1 ต้องการดูจากภาพยนตร์ วีดีโอ อันดับ 2 ต้องการสนทนากับบุคคลที่มีความรู้ อันดับ 3 และต้องการอ่าน อันดับ 4

เรื่องรูปแบบของการได้รับสารสนเทศที่นักเรียนต้องการ สามารถจัดอันดับ
สูงสุดไปหาต่ำสุดได้ดังนี้ ต้องการฟังจากวิทยุ โทรทัศน์ อันดับ 1 ต้องการดูจากภาพยนตร์
วีซีดี อันดับ 2 ต้องการสนทนากับบุคคลที่มีความรู้ อันดับ 3 และต้องการอ่าน อันดับ 4
จึงอาจกล่าวได้ว่า วิทยุโทรทัศน์ เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริการสารสนเทศให้แก่นักเรียน

เรื่องแหล่งค้นคว้าสารสนเทศเพิ่มเติม สามารถจัดอันดับสูงสุดไปหาต่ำสุด
ได้ดังนี้ ห้องสมุดประชาชน อันดับ 1 ห้องสมุดโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงอันดับ 2 สำนักพิมพ์
ร้านค้า อันดับ 3 องค์การ สถาบันราชการ อันดับ 4 และที่อ่านหนังสือพิมพ์สำหรับหมู่บ้าน
อันดับ 5 จึงอาจกล่าวได้ว่า นักเรียนยอมรับว่าห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าที่สำคัญ สอดคล้องกับ
งานวิจัยของแมนคอลล (Manca11. 1978 : 5193-A) ที่ศึกษาถึงการใช้แหล่งความรู้ของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโครงการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า นักเรียนใช้
ห้องสมุดเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ

เรื่องผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำสารสนเทศ สามารถจัดอันดับสูงสุดไปหา
ต่ำสุดได้ดังนี้ บรรณารักษ์ห้องสมุด อันดับ 1 ครูอาจารย์ อันดับ 2 ศึกษาด้วยตนเอง
อันดับ 3 เพื่อนๆ อันดับ 4 และบุคคลอื่นที่อยู่ใกล้ชิด ได้แก่ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง อันดับ 5
ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า นักเรียนเห็นว่าบรรณารักษ์มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือ
แนะนำ ค้นคว้าเกี่ยวกับสารสนเทศในห้องสมุดได้ดีที่สุด

เรื่องความคาดหวังที่จะได้รับบริการสารสนเทศจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับ
สารสนเทศ สามารถจัดอันดับสูงสุดไปหาต่ำสุดได้ดังนี้ ต้องการให้จัดรายการเผยแพร่ความรู้
ด้านต่างๆ อันดับ 1 ต้องการให้จัดนิทรรศการ อันดับ 2 ต้องการให้บริการจัดหาสารสนเทศ
สารสนเทศ อันดับ 3 ต้องการให้บริการตอบคำถาม อันดับ 4 ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า
การจัดรายการเผยแพร่ความรู้ เป็นวิธีหนึ่งที่นักเรียนต้องการมาก

จากข้อคิดเห็นของนักเรียนได้แนวคิดว่า จำเป็นที่ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริการ
สารสนเทศ ต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนอย่างแท้
จริง โดยเฉพาะเด็กนักเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้นครูและสถาบันที่ให้การศึกษ ควรเปิดโอกาสให้
นักเรียนฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะในการเปรียบเทียบวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ รู้จักใช้เครื่องมือ
หลาย ๆ ชนิดเมื่อต้องการค้นหาคำตอบ เช่น รู้จักใช้หนังสือ วารสาร จุลสาร ตลอดจนอุปกรณ์
โสตทัศนวัสดุ รู้จักสรุปความคิดของตนเอง เพราะแนวทางเหล่านี้ คือการเปิดโอกาสให้นักเรียน
ได้สำรวจวิถีทางการดำเนินชีวิต เพื่อเตรียมตัวเรียนรู้วิชาชีพที่สนใจ ตามแนวความถนัดของตน
ต่อไป (พรรณนิยา กล้ายามมิตร 2524 : 32 - 51) รวมทั้งเป็นการช่วยให้บรรลุจุดประสงค์
ของหลักสูตร ในข้อที่ว่า มุ่งให้นักเรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้เกิดแสวงหาความรู้ รู้จักคิดเป็น
ทำเป็น สามารถดำรงชีวิตในสังคมของตนได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข (นันทมาส ขวลิศ
2526 : 38 - 38)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

1. ควรสนับสนุนให้ครู อาจารย์ นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นด้าน
การจัดหาสารสนเทศ และการบริการสารสนเทศ ได้สอดคล้องกับสภาพสังคม
2. ควรให้มีแผนพัฒนาสารสนเทศในโครงการพัฒนาทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน
ตามหลักสูตร โดยเน้นเรื่อง ความทันสมัย ความพอเพียง ความถูกต้องตามหลักวิชา และความ
สัมพันธ์กับความต้องการของผู้ใช้บริการ

ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์

1. ควรดำเนินโครงการที่มีกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการศึกษาค้นคว้าความรู้ จากแหล่งความรู้ทั้งหลายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยความร่วมมือของกลุ่มโรงเรียน
2. ควรทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในเรื่องการจัดหาสารนิเทศให้ครูนักเรียนได้รับอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่นอกเมือง จำเป็นต้องกระตือรือร้นเป็นพิเศษ
3. ควรจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการทุกคนได้ค้นหาสารนิเทศได้สะดวก รวดเร็ว และการจัดมุมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ศึกษาด้วยตนเองได้ตามแผนการเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์การใช้สารนิเทศ เพื่อประโยชน์ในการเรียน การสอนของครูและนักเรียน ตามแผนการเรียน
2. ควรมีการวิเคราะห์รูปแบบของสารนิเทศที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนของครู นักเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัด หรือในเขตการศึกษา
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง กับการเรียน ตามปกติ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลาย
4. ควรมีการศึกษาถึงความร่วมมือระหว่างกลุ่มโรงเรียนมัธยมภายในจังหวัด หรือเขต การศึกษา ในเรื่องการจัดหาสารนิเทศในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

โกวิท วรพิพัฒน์ "ความต้องการขั้นพื้นฐานของการเรียน" ประชาศึกษา 6 : 6 - 11

ธันวาคม 2517

ขวัญเรือน อาววิบูลโยบล "วิเคราะห์การศึกษาระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย" ครูศาสตร์

13 : 67 - 78 ตุลาคม - ธันวาคม 2527

จรรณู มิลินทร์ และคณะ อธิบายคำในวิชาการศึกษา รัชชัญ จิตวิทยา สามมิตร 2520,

625 หน้า

ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑาราม พัฒนาวิทยุและบทบาทครู เชียงใหม่ ศูนย์หนังสือเชียงใหม่

2527, 130 หน้า

ชัยยศ อินสุวรรณ์ "บทบาทในการเพิ่มคุณค่าชีวิตของศูนย์ข่าวสารข้อมูล" การศึกษานอกโรงเรียน

21 : 40 - 42 สิงหาคม - กันยายน 2527

ทรงสนธิ์ยา กลัษณมิตร "การบริหารงานห้องสมุดโรงเรียน หลักการและระเบียบวิธีการจัด

ห้องสมุด บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารห้องสมุด" จันทร์เกษม 160 : 32 - 51

พฤษภาคม - มิถุนายน 2524

ทรงสนธิ์ยา กลัษณมิตร และคณะ รายงานการวิจัยเรื่องแบบจำลองศูนย์บริการสื่อการศึกษาของ

สถาบันฝึกหัดครู คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 95 หน้า

ทองประดับ ลัมตระกูล การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี

ในโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก นครสวรรค์ สระบุรี อ่างทอง

ปทุมธานีพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2516, 265 หน้า

อัครสำเนา

นิรมล ศตวุฒิ "การเรียนการสอนแบบเอกัตบุคคล" รวมคำแห่งฉบับพิเศษ พัฒนาบุคลากร 9

138 - 148, 2526 :

บัวรุ่ง สุขพรรณ รายงานการวิจัย เรื่องพฤติกรรมการรับข่าวสารของเยาวชนในชนบทและผล

ที่มีต่อการพัฒนาชนบท ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี ที่รับข่าวสารจาก

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่จัดพิมพ์เผยแพร่ในจังหวัดชลบุรี อมรินทร์แลนด์ 2526, 161 หน้า

ประคับ เรืองมาลัย จิตวิทยาวัยรุ่น วัฒนาพานิช 2524, 190 หน้า

ประณม กนิษฐนาคะ "ความต้องการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" แนะแนว

92 : 61 - 64 เมษายน - พฤษภาคม 2527

พิชัย วาสนาส่ง "สังคมข่าวสาร" ห้องสมุด 29 : 32 - 34 มกราคม - มีนาคม 2528

ไพฑูริย์ สีนลารักษ์ "การพัฒนาการอ่านและการฝึกนิสัยใฝ่รู้" เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรม

การสอนมัธยมศึกษา หน่วยที่ 1 - 5 หน้า 275 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2524

มนู อิมพิบูลย์ การศึกษาค้นคว้าและแนวทางการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13 - 18 ปี ใน

โรงเรียนรัฐบาลจังหวัดกำแพงเพชร ตาม ลำปาง เชียงใหม่ บัณฑิตวิทยาลัย กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517, 250 หน้า อัสสำเนา

แมนมาส ชวลิต "นโยบายสารนิเทศและระบบสารนิเทศแห่งชาติ" ห้องสมุด 1 : 5 - 15

มกราคม - มีนาคม 2528

ยูเนสโก "แผนระยะกลางขององค์การยูเนสโก ข้อที่ว่าด้วยการศึกษา การฝึกอบรม และสังคม"

ใน ยูเนสโกทริเย หน้า 16 ยูเนสโก ตุลาคม 2526

รัฐจวน อินทรกำแหง วรรณกรรมสำหรับเด็ก ดวงกมล 2520, 167 หน้า

วรศักดิ์ เพียรชอบ และสุจริต เพียรชอบ รายงานผลการวิจัยเรื่อง ความต้องการที่สำคัญ

ของนักเรียนไทย ในชั้นมัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 2 เล่ม

วิจิตร ศรีสอาน "แนวคิดและวิธีการใหม่ทางการศึกษา" ใน เอกสารการสอนชุดพื้นฐานการ

ศึกษา หน่วยที่ 11 - 15 หน้า 298 - 299 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2523

วีระ สมบูรณ์ "การศึกษาเพื่อความเสมอภาคทางสังคม" สรุปปฏิทิน 11, 22 - 23

กรกฎาคม 2525

ศึกษานิเทศก์, กระทรวง คู่มือดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทสถานศึกษา

ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา โรงพิมพ์การศาสนา 2527, 72 หน้า

คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เรื่องเรื่องจัดการเรียน

2523, 103 หน้า

ศึกษานิเทศก์จังหวัดแพร่, สำนักงาน คำสั่งที่ พร 23/1553 เรื่องระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2525 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2525

- สมบุรณ์ ชิตพงศ์ "การประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย" ใน เอกสารประกอบการสอนวิชาวิจัย 521 วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ หน้า 129 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527
- สิริวรรณ ศรีพล "วิธีการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนมัธยมศึกษา หน่วยที่ 1 - 5 หน้า 228 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2524
- สุนทร แก้วลาย การส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเรียนด้วยตนเอง ซึ่งอาจารย์และบรรณารักษ์จัดให้แก่นักศึกษาในวิทยาลัยครู ประิณยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2512, 249 หน้า อัดสำเนา
- สุนนทิพย์ บุญสมบัติ "ลักษณะและความต้องการของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนมัธยมศึกษา หน่วยที่ 1 - 5 หน้า 100 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2524
- แสงสุรีย์ คนกิลป์ ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ลักษณะอดีตทั่วไป และความเคร่งครัดของนักเรียนวัยรุ่นในภาคเหนือ ประิณยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 157 หน้า อัดสำเนา
- โสภา ชูพิฑฒชัย จิตวิทยาทั่วไป ไทยวัฒนาพานิช 2521, 162 หน้า
- อมรา สวัสดิ์เสรี "การนำหลักสูตรกว้างไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา" การศึกษาแห่งชาติ 6 : 50 - 57 สิงหาคม - กันยายน 2525
- อัมพร ปันศรี รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการของอาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ในการใช้บริการหอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง คุรุสภา 2526, 287 หน้า
- เอกวิทย์ ณ ถลาง "ผลกระทบของการประกอบอาชีพครูกับภาวะเครียดยุคปัจจุบัน" การพัฒนาหลักสูตร 24 : 8 - 11 กันยายน 2526
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd.ed., New York, Harper & Row, 1970. 752 p.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th.ed., Auckland, McGraw-Hill, 1981. 549 p.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York, McGraw-Hill, 1973.
685 p.

Hines, William W. and Douglas C. Montgomery. Probability and Statistics in Engineering and Management Science. 2nd.ed., New York, John Wiley & Sons, 1980. 634 p.

Houl, Cyril O. The Design of Education. San Francisco, Jersey Bass, 1970. 323 p.

Johnson, Palmer O. and Robert W.B. Jackson. Introduction to Statistical Method. New York, Prentice-Hall, 1953. 357 p.

King, Donald W. and Vernon Eugene Palmeour. "How needs are generated : What we have found out about them," in Aslib/IIS/LA Joint Conference The Nationwide Provision and Use of Information. p. 68. London Library Association, 1981.

Krejcie, Robert V. and Daryle M. Morgan "Determining Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. 3 : 608 - 610, Autumn, 1970.

Mancall, Jacqueline Cooper. "Resources Used by High School Students in Preparing Independent Study Projects : A Bibliometric Approach," Dissertation Abstracts International. 39 : 5193 - A. March, 1939.

Moerland Michael, ed. Information Skills in the Secondary Curriculum. London, Schools Council Publications, 1981. 62 p.

Olsen, Kenneth R. "Information Need of Personnel Implementing Diagnostic-Prescriptive Procedures with Handicapped Students," Dissertation Abstracts International. 37 : 919 - 920 - A. August, 1970.

Walpole, Ronald E. Introduction to Statistics. 3rd.ed., New York, Macmillan, 1982. 521 p.

Wells, James Douglas. "Independent Study Students in Secondary Schools and **their** Expectations and Satisfaction in Independent Study," Dissertation Abstract International. 27 : 2757 - A. March, 1967.

Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. 2nd.ed., New York, McGraw-Hill, 1977. 907 p.

การผนวก

คำชี้แจง

1. จุดมุ่งหมายของงานวิจัย

เป็นการศึกษาความต้องการสารสนเทศของนักเรียนในจังหวัดแพร่ เพื่อจะนำเสนอให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ และใช้เป็นแนวทางในการจัดการบริการสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการของนักเรียน

2. ความหมายของคำศัพท์ที่ควรทราบ

2.1 สารนิเทศ หมายถึง ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ ซึ่งได้จากการฟัง การอ่าน การสนทนา ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2.2 ความต้องการสารสนเทศของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึนึกคิดของนักเรียนแต่ละคน เกี่ยวกับการได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ รวมถึงการเลือกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อช่วยให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ตามสภาพสังคมปัจจุบัน

3. ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 เนื้อหาเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสารสนเทศ

4. การตอบแบบสอบถาม

ขอให้นักเรียนตอบอย่างอิสระ โดยถือหลักความต้องการอันแท้จริงของตน เพราะคำตอบที่ได้จะนำมาเป็นข้อมูลการศึกษาค้นคว้าตามจุดประสงค์ของงานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น และไม่นำไปเปิดเผยในที่อื่นใด

ขอขอบคุณในความร่วมมือของนักเรียน

นิสิตปริญญ์ ไท

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียน

1. สถานที่ตั้งโรงเรียน
 - () ในเขตอำเภอเมืองแพร่
 - () นอกเขตอำเภอเมืองแพร่
2. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
3. ระดับคะแนนเฉลี่ย (พิจารณาจากผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4)
 - () 3.00 - 4.00
 - () 2.00 - 2.99
 - () 1.00 - 1.99
4. แผนการเรียน
 - () 1. แผนการเรียน วิทยาศาสตร์ - คณิต
 - () 2. แผนการเรียน อังกฤษ - คณิต
 - () 3. แผนการเรียน อังกฤษ - ฝรั่งเศส
 - () 4. แผนการเรียน อังกฤษ - ไทย - ฝรั่งเศส
 - () 5. แผนการเรียน วิชาชีพ เกษตรกรรม
 - () 6. แผนการเรียน วิชาชีพ อุตสาหกรรม
 - () 7. แผนการเรียน วิชาชีพ พาณิชยกรรม
 - () 8. แผนการเรียน วิชาชีพ ทหกรรม

ตอนที่ 2 เนื้อหาสารนิเทศที่ต้องการ

คำชี้แจง ขอให้ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าเป็นข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ที่ต้องการในระดับใด เมื่อตัดสินใจแล้ว โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความต้องการเพียง 1 เครื่องหมาย

ตัวอย่าง

สารนิเทศที่ต้องการ	ระดับความต้องการ				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
1. การปฏิบัติตนเพื่อพัฒนาการพูดและการเขียน			/		
2. การแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ				/	

จากตัวอย่างแสดงว่า นักเรียนต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติตนเพื่อพัฒนาการพูดและการเขียน ในระดับปานกลาง แต่ต้องการทราบเรื่องแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ ในระดับมาก

ต่อไปนี้จะให้นักเรียนพิจารณาสารนิเทศที่ต้องการในแบบสอบถามทุกข้อ ตามความต้องการที่แท้จริง

สารนิเทศที่ต้องการ	ระดับความต้องการ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
(ก) การศึกษา					
1. การวางแผนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น รายจ่ายประจำเดือน					
2. การพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ทันสมัย					
3. การฝึกฝนการพูด การอ่าน และการเขียนที่ถูกต้องกับกาลเทศะ					
4. การเลือกแผนการเรียน ตามเป้าหมายการเรียนของตน					
5. แนวทางการศึกษาด้วยวิธีเรียนรู้ด้วยตนเอง					
6. การใช้สื่อการศึกษา เช่น ชุดการเรียน คู่มือการเรียน เป็นเครื่องมือช่วยการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น					
7. การสร้างนิสัยใฝ่หาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ					
8. การวางแผนโครงการเรียน และการศึกษาต่อ					
9. การวิเคราะห์ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบัน					

สารนิเทศที่ต้องการ	ระดับความต้องการ				
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
(ข) สุขภาพ					
10. วิธีดูแลรักษาตนเองให้ปลอดภัย หรือ อันตรายต่าง ๆ					
11. การเสริมสร้างบุคลิกลักษณะ ให้เหมาะ สมกับวัย					
12. การปรับปรุงและส่งเสริมสุขภาพให้ ทั้งร่างกายและจิตใจ					
13. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพักผ่อนที่ ถูกต้อง					
14. การปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ได้ถูกต้อง					
(ค) คุณธรรม					
15. คุณค่าและประโยชน์ อันพึงจะได้รับจาก ความซื่อสัตย์					
16. การปฏิบัติตน เพื่อแสดงกตเวทิต์ต่อผู้ที่มี พระคุณ					
17. แนวปฏิบัติตนเพื่อชนะใจตนเอง และ กระทำในสิ่งที่มีเหตุผล					
18. การเสริมสร้างความเข้าใจ ความรัก สามัคคีระหว่างบุคคลในท้องถิ่น					
19. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการ ประหยัค เช่น การประหยัคค่าใช้จ่าย					

สารนิเทศที่ต้องการ	ระดับความต้องการ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
20. แนวทางปฏิบัติให้เป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์					
(ก) ความรู้ในวิชาชีพ					
21. ความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าทางวิชาชีพ					
22. ความรู้เพิ่มเติม ซึ่งได้จากแหล่งความรู้ในห้องเรียน					
23. แนวทางการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ					
24. วิธีสร้างความสำเร็จในการประกอบอาชีพ					
25. การใช้วิธีการใหม่ หรืออุปกรณ์ใหม่ช่วยการทำงานในอาชีพ					
(ข) ทักษะในวิชาชีพ					
26. การสร้างประสบการณ์เพื่อให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงานด้านอาชีพ					
27. การประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ที่เป็นประโยชน์					
28. การฝึกฝน อบรม วิชาชีพตามหลักสูตรระยะสั้น เช่น การตัดเย็บเสื้อผ้า การซ่อมเครื่องยนต์					

สารนิเทศที่ต้องการ	ระดับความต้องการ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
29. แนวทางส่งเสริมการทำงานเพื่อเพิ่มผลผลิตตามเป้าหมาย					
(ค) เจตคติในวิชาชีพ					
30. ความมั่นใจในความมั่นคงของวิชาชีพ					
31. การยอมรับการพัฒนาวิชาชีพด้วยวิธีใหม่ทางเทคโนโลยี					
32. การส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น					
33. แนวทางการดำเนินงานของกลุ่มวิชาชีพในท้องถิ่น					
34. ข้อควรปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการทำงานอาชีพ					
(ก) ความรับผิดชอบ					
35. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และประเมินผลงาน					
36. การเป็นผู้นำและเป็นผู้ตามที่ดี					
37. การเคารพในสิทธิของผู้อื่น					
38. การปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
39. แนวทางปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายให้ถูกต้อง					

สารนิเทศที่ต้องการ	ระดับความต้องการ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
40. คุณค่าของการรักษาทรัพย์สินสมบัติ ทั้งส่วน ตัวและส่วนรวม					
(ข) วินัยทางสังคม					
41. แนวทางการปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับ ของกลุ่ม					
42. ความสำคัญของการปฏิบัติตามข้อตกลง ของกลุ่ม					
43. การดำเนินชีวิตตามแบบแผนประเพณี และวัฒนธรรมที่ดีของท้องถิ่น					
44. คุณค่าของความเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา					
45. ประโยชน์ของการจัดระเบียบในการ ดำรงชีวิตประจำวัน					
46. ข้อปฏิบัติสำหรับการอยู่ร่วมกันอย่างมี ความสุขในหมู่คณะ					
(ค) ความเอื้อเฟื้อ เพื่อแผ่					
47. แนวทางปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม					
48. หลักการเข้าร่วมกลุ่มอาสาพัฒนาตาม โครงการต่าง ๆ ในท้องถิ่น					
49. แนวปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นตามสถาน- การณ์ต่าง ๆ					
50. การสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญ ก้าวหน้า					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการสารนิเทศ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อความ
ตามความคิดเห็นของนักเรียน

1. เหตุผลสำคัญที่เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนต้องการทราบสารนิเทศต่าง ๆ ตรงกับข้อใด
 - () ความอยากรู้อยากเรียนของตนเอง
 - () เพื่อน ๆ แนะนำ
 - () ครู - บรรณารักษ์แนะนำ
 - () สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ แนะนำ
 - () อื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดระบุ.....
2. ความต้องการสารนิเทศของนักเรียนสอดคล้องกับการได้รับเพียงไร
 - () ต้องการมาก ได้รับมาก
 - () ต้องการมาก ได้รับน้อย
 - () ต้องการน้อย ได้รับมาก
 - () ต้องการน้อย ได้รับน้อย
3. กรณีที่นักเรียนได้รับสารนิเทศไม่ตรงกับความต้องการ น่าจะมีสาเหตุสำคัญเรื่องใด
 - () ไม่ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง
 - () สารนิเทศที่ตรงกับความต้องการมีน้อย
 - () แหล่งสารนิเทศไม่ดี ค้นหายาก
 - () ไม่มีเวลาว่าง เพราะต้องร่วมกิจกรรมของโรงเรียน
 - () อื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดระบุ.....
4. ถ้านักเรียนได้รับสารนิเทศตรงกับความต้องการ นักเรียนคิดว่าน่าจะมีส่วนช่วยเรื่องใดมากที่สุด
 - () มีความรู้กว้างขวาง
 - () ผลการเรียนดีขึ้น
 - () เป็นแนวทางแก้ไขปัญหิต่าง ๆ
 - () ได้รับความเชื่อถือจากบุคคลอื่น
 - () อื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดระบุ.....

5. ถ้านักเรียนมีเวลาว่าง นักเรียนต้องการสารนิเทศเรื่องใดมากที่สุด
- () ข่าวเหตุการณ์บ้านเมือง
 - () การท่องเที่ยว
 - () กีฬา
 - () แฟชั่น
 - () อื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดระบุ.....
6. โดยทั่วไป นักเรียนพอใจที่จะได้รับสารนิเทศด้วยวิธีใดมากที่สุด
- () ฟังจากวิทยุและโทรทัศน์
 - () ดูจากภาพยนตร์หรือวีดีโอ
 - () สนทนา ซักถาม กับบุคคลที่มีความรู้
 - () อื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดระบุ.....
7. ในบางครั้งนักเรียนค้นหาสารนิเทศจากแหล่งความรู้ภายในโรงเรียนแล้ว นักเรียนมักจะไปค้นคว้าเพิ่มเติมที่ไหน
- () ห้องสมุดประชาชน
 - () ห้องสมุดโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียง
 - () องค์การ สถานที่ราชการ
 - () สำนักข่าว สำนักพิมพ์ท้องถิ่น
 - () อื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดระบุ.....
8. ถ้ามมีปัญหาเกี่ยวกับการค้นหาสารนิเทศ นักเรียนคิดว่าจะแก้ไขด้วยวิธีใด
- () ขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ห้องสมุด
 - () ขอคำแนะนำจากครู - อาจารย์
 - () สนทนากับเพื่อน ๆ
 - () สืบหาความรู้ด้วยตนเอง
 - () อื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดระบุ.....

9. นักเรียนต้องการให้ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับสารนิเทศ บริการอะไรให้นักเรียนบ้าง

- (.) จัดรายการเผยแพร่ความรู้ที่น่าสนใจ ทางวิทยุ และโทรทัศน์
- () จัดนิทรรศการเรื่องที่น่าน่ารู้
- () บริการตอบคำถามและช่วยหาคำตอบ
- () บริการจัดหาสารนิเทศที่ทันสมัยและถูกต้อง
- () อื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดระบุ.....

ความต้องการสารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดเพชร

บทคัดย่อ

ของ

อุทัย วรรณกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2529

การศึกษานี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการสารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดแพร่ และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ว่ามีความต้องการสารสนเทศแตกต่างกันอย่างไร โดยแบ่งตามสถานที่ เพศ แผนการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดแพร่ ปีการศึกษา 2528 จำนวน 300 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามความต้องการสารสนเทศ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ใช้ $t - test$ และ $F - test$

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่อยู่ในอำเภอเมืองแพร่ กับ นักเรียนที่อยู่นอกอำเภอเมืองแพร่ มีความต้องการสารสนเทศไม่แตกต่างกัน
2. นักเรียนชาย กับ นักเรียนหญิง มีความต้องการสารสนเทศไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน คือ แผนการเรียน 1 วิทยุ - คณิต แผนการเรียน 2 ศิลป - ภาษา และแผนการเรียน 3 วิชาชีพ มีความต้องการสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน คือ ระดับคะแนนสูง กลาง และต่ำ มีความต้องการสารสนเทศไม่แตกต่างกัน

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับสารสนเทศของนักเรียน มีสาระสำคัญคือ นักเรียนยอมรับความสำคัญของสารสนเทศ และเห็นว่า ควรรู้จักศึกษาหาความรู้สารสนเทศด้วยตนเอง โดยใช้ห้องสมุดประชาชนเป็นแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม แต่มีปัญหาคือ ไม่มีเวลาว่าง จึงคาดหวังว่าจะได้รับสารสนเทศจากบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้การช่วยเหลือ แนะนำ ตลอดจนจัดรายการเผยแพร่ข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมือง และความรู้ด้านต่างๆ ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสารมวลชน

INFORMATION NEEDS OF MATHAYOM SUKSA V STUDENTS
IN CHANGWAT PHRAE

AN ABSTRACT

BY

UTHAI WANAKUL

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
October 1986

The purposes of this investigation were to find out the Information Needs of Mathayom Suksa 5 students in Changwat Phrae and how these Needs differed in regard to school locations, child's sex, school programmes and academic achievements.

The sample was obtained by the stratified random sampling method and was composed of 300 Mathayom Suksa 5 students studying in all the secondary schools in Changwat Phrae.

The questionnaires were used to collect data. The statistical analyses of the data were the t-test and the F-test.

Major findings were as follows:

1. There were no differences in Information Needs between the students in Amphur Muang and the students in the other Amphurs in Changwat Phrae.

2. There were no differences in Information Needs between the male and the female students in Changwat Phrae.

3. The Information Needs of the students in Programme 1, Programme 2 and Programme 3 were statistically different at 0.05 level of significance.

4. There were no differences in the Information Needs of students of different academic achievements.

The main opinions on the students' Information Needs were: the students recognized the importance of information and the self-learning method, using the school library and the Public library as the information resources. The main barrier for their searching for information was the lack of free time. Consequently, they expected to get help from the librarians so as to receive the information in all means of mass communication.